

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
CENTRALIZUOTO VIDAUS AUDITO SKYRIUS

VIDAUS AUDITO ATASKAITA
VIEŠOJO SAUGUMO TARNYBOS PRIE VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
VEIKLOS IR JOS ORGANIZAVIMO VIDAUS AUDITAS

2023-04- Nr. 23A1-
Vilnius

I. ĮVADINĖ DALIS

Audituotas subjektas	Viešojo saugumo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VST).
Audituota sritis ir (arba) objektas	VST veikla ir jos organizavimas
Vidaus audito tikslas	Įvertinti VST veiklos organizavimo ir jos vykdymo efektyvumą.
Vidaus audito rūšis	Veiklos vidaus auditas.
Vidaus audito vykdytojai	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrės 2023-01-11 įsakymu Nr. 1V-15 „Dėl audito grupės sudarymo“ sudaryta specialistų (ekspertų) audito grupė : <ul style="list-style-type: none"> • VRM Centralizuoto vidaus audito skyriaus vidaus auditorius (patarėjas) Albinas Rukavičius (vidaus audito grupės vadovas); • VRM Centralizuoto vidaus audito skyriaus vidaus auditorė (vyriausioji specialistė) Gintarė Sidaugienė; • Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM Vidaus audito skyriaus vyriausioji specialistė Jolita Štukėnaitė; • Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM Vidaus audito skyriaus vyriausiasis specialistas Ernestas Subačius.
Vidaus audito apimtis	<i>Audituotas laikotarpis</i> nuo 2021-01-01 iki 2022-12-31. <i>Vidaus audito metu buvo vertinta:</i> 1. Finansinių ir materialinių išteklių panaudojimas VST funkcijoms vykdyti, apimant: <ul style="list-style-type: none"> • finansinių išteklių panaudojimo VST funkcijoms vykdyti įvertinimą; • VST pareigūnų realaus aprūpinimo individualiomis aprūpinimo priemonėmis, specialiosiomis priemonėmis, ginkluote atitikimo aprūpinimo standartui analizę.

	<p>2. VST žmogiškieji ištekliai ir jų paskirstymas funkcijoms vykdyti, apimant:</p> <ul style="list-style-type: none"> • įsteigtų, užimtų ir neužimtų pareigybių pasiskirstymo pagal padalinius / funkcijas analizę; • neužimtų pareigybių analizę; • pareigūnų kaitos analizę. <p>3. VST pasirengimas vykdyti sulaikytųjų, suimtųjų ir nuteistųjų konvojavimą ir asmenų paiešką ir šios funkcijos vykdymo efektyvumas (apimant funkcijos vykdymo analizę bei VST pareigūnų pasirengimo vykdyti funkciją analizę);</p> <p>4. VST pasirengimas vykdyti svarbių valstybės objektų apsaugą ir šios funkcijos vykdymo efektyvumas (apimant funkcijos vykdymo analizę bei VST pareigūnų pasirengimo vykdyti funkciją analizę);</p> <p>5. VST pasirengimas atkurti ir (ar) užtikrinti viešąją tvarką ypatingų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais;</p> <p>6. VST pasirengimas užkirsti kelią bei likviduoti pavojus žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui ypatingų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais ir šios funkcijos vykdymo efektyvumas (apimant funkcijos vykdymo analizę bei VST pareigūnų pasirengimo vykdyti funkciją analizę);</p> <p>7. VST pasirengimas padėti kitoms įstaigoms prie VRM atlikti pavestas funkcijas ir šios funkcijos vykdymo efektyvumas (apimant funkcijos vykdymo analizę bei VST pareigūnų pasirengimo vykdyti funkciją analizę);</p> <p>8. VST pasirengimas reaguoti į incidentus (parengtis), susidarius ypatingai ar ekstremaliajai situacijai;</p> <p>9. VST dalyvavimas tarptautinėse misijose ir operacijose (apimant funkcijos vykdymo analizę bei VST pareigūnų pasirengimo vykdyti funkciją analizę);</p> <p>10. VST pasirengimas ginti valstybę karo metu (apimant funkcijos vykdymo analizę bei VST pareigūnų pasirengimo vykdyti funkciją analizę).</p>
Trumpiniai	<p>LRV – Lietuvos Respublikos Vyriausybė; VRM – Vidaus reikalų ministerija; KAM – Krašto apsaugos ministerija; LR GP – Lietuvos Respublikos ginkluotosios pajėgos; LR LK – Lietuvos Respublikos kariuomenė; VST – Viešojo saugumo tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos; Policijos departamentas – Policijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos; Valstybės sienos apsaugos tarnyba – Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos; VST įstatymas – Lietuvos Respublikos Viešojo saugumo tarnybos įstatymas; VST nuostatai – Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos nuostatai; Aliarmo tvarkos aprašas – Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos veiklos organizavimo aliarmo ir pasitelkimo metu tvarkos aprašas;</p>

	VST JOC – VST Jungtinis operacijų centras; SUG – VST specialiųjų užduočių grupė; ORKA – VST Operatyvaus reagavimo kontratakos komanda.
--	--

II. VIDAUS AUDITO REZULTATAI

1. FINANSINIŲ IR MATERIALINIŲ IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMO VST FUNKCIJOMS VYKDYTI ĮVERTINIMAS

1.1. Finansinių išteklių panaudojimo VST funkcijoms vykdyti įvertinimas

Viešojo saugumo tarnybos įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje yra nustatyta, kad viešojo saugumo tarnyba (toliau – VST) finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto. To paties straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyta, kad VST finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos ir VST aprūpinama materialinėmis ir techninėmis priemonėmis iš jai finansuoti skirtų asignavimų.

VST 2021-2022 m. finansavimas skirtas pagal Vidaus reikalų ministerijos pirmąją strateginį tikslą „Įgyvendinti viešojo saugumo ir migracijos politiką, siekti, kad šalies gyventojai jaustųsi saugesni“ įgyvendinančią programą. Finansavimas skiriamas pagal programą 01.04 „Viešosios tvarkos atkūrimas, konvojavimas ir svarbių valstybės objektų apsauga“ (toliau – 01.04 programa). Finansavimo šaltinis – valstybės biudžetas.

1.1.1. Finansinių išteklių pakankamumas:

ASIGNAVIMAI VST 2021-2022 M.

1 lentelė

Metai	Patvirtinti asignavimai, Eur	VST teiktas papildomų asignavimų poreikis, Eur	Skirti asignavimai, Eur	Skirtų ir patvirtintų asignavimų balansas, Eur
1	2	3	4	5 = 4 - 2
2021 m.	24 922 000	4 097 000	25 418 000	+ 496 000,00
2022 m.	25 418 000	4 619 000	28 093 000	+ 2 675 000,00

➤ Vadovaujantis VST pateiktu raštu dėl 2021 m. ataskaitų¹ iš valstybės biudžeto (finansavimo šaltinis 1.1.1.1.1.) VST **2021 m.** skirta 25 418 000 Eur. Buvo panaudota 99,99 proc. planuotų biudžeto lėšų, t. y. 25 417 811, 46 Eur (sutaupyta dėl tiekėjo pasiūlytos mažesnės kainos).

2021 m. VST taip pat buvo skirti 29 600,00 Eur (finansavimo šaltinis 1.1.1.1.7. valstybės biudžeto lėšos) COVID-19 pandemijos padariniams šalinti. Lėšos buvo panaudotos pareigūnų, vykdyusių karantino režimo laikymosi kontrolę, priemokoms už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ir atlygiui už darbą poilsio ir švenčių dienomis, nakties ir viršvalandį darbą.

Dėl vykusios nelegalių migrantų krizės VST buvo skirta 874 864 Eur (finansavimo šaltinis 1.1.1.1.10 valstybės biudžeto lėšos) nelegaliai migracijai suvaldyti. Buvo panaudota 89,9 proc. suplanuotų lėšų – 785 493, 96 Eur.

➤ **2022 m.** iš valstybės biudžeto (finansavimo šaltinis 1.1.1.1.1.) gavo 28 093 000 Eur. Buvo panaudota 99,7 proc. planuotų biudžeto lėšų – 28 014 000 Eur (sutaupyta dėl tiekėjo pasiūlytos mažesnės kainos perkant šarvuotį)².

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad 2021 m. VST pateikė **4 097 000 Eur papildomų lėšų poreikį**, iš kurio poreikis, susijęs su darbo užmokesčio didinimu, sudarė apie **35 proc.** prašomo papildomo finansavimo:

¹ VST 2022 m. sausio 24 d. raštas „Nr. 47SD-114 „Dėl 2021 metų biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo metinio ataskaitų rinkinio pateikimo“.

² VST 2023 m. sausio 25 d. raštas „Nr. 47SD-102 „Dėl 2022 metų biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaitų sudarymo ir pateikimo“.

- **1 167 000 Eur** pareigūnų nuosekliam kasmetiniam darbo užmokesčio didinimui, siekiant strateginiame veiklos plane numatyto tikslo iki 40 proc. padidinti pareigūnų darbo užmokesčių (lyginant su 2016 m.), įskaitant ir priedo už stažą 1 proc. augimą;

- **253 000 Eur** visų grandžių pareigūnų vidutinio darbo užmokesčio į rankas padidinimui iki 1 000 Eur;

- **8 000 Eur** karjeros valstybės tarnautojams dėl priedo už stažą 1 proc. augimo.

Dar didesnis papildomų lėšų poreikis, susijęs su darbo užmokesčio didinimu, pateiktas 2022 m.: iš viso prašyta papildomų lėšų **4 619 000 Eur**, iš jų **3 292 000 Eur** darbo užmokesčio didinimui įvairiomis formomis, t. y. apie 70 proc. prašyto papildomo finansavimo.

Aukščiau pateikti duomenys rodo, kad VST kasmet (2021-2022 m.) identifikuoja papildomų lėšų poreikį, iš kurio reikšminga dalis (2021 m. 35 proc., o 2022 m. 70 proc.) yra susijusi su darbo užmokesčio fondo didinimu. Pagal VST identifikuoją papildomų lėšų poreikį, asignavimai VST **buvo didinami**, atsižvelgiant į valstybės biudžeto galimybes.

1.1.2. Finansinių išteklių paskirstymas tarp VST vykdomų funkcijų

Atsižvelgiant į tai, kad dabartinis teisinis reglamentavimas neįpareigoja įstaigų kaupti finansinę informaciją pagal įstaigos vykdomas funkcijas (kiek lėšų skiriama ir panaudojama konkrečiai funkcijai įgyvendinti), VST atstovai audito metu informavo, kad finansų paskirstymo tarp VST vykdomų funkcijų pateikti negali. Nesant reikiamų duomenų, auditoriai vidaus audito metu negalėjo atlikti finansinių išteklių paskirstymo ir panaudojimo atskiroms VST funkcijoms vykdyti analizės.

Audito metu buvo gauta informacija, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2022-11-30 pasitarimo protokolu Nr. 43 įpareigojo Vidaus reikalų ministeriją atlikti „<...> viešojo saugumo <...> įstaigų atliekamų funkcijų peržiūrą (prireikus įtraukti ir teikiamų paslaugų ir (ar) procesų peržiūrą, atsižvelgiant į galimus skaitmenizavimo sprendinius ir (arba) funkcijų perdavimą nevyriausybiniam sektoriui) ir peržiūrėtoms funkcijoms atlikti reikalingos darbuotojų atlygio sistemos vertinimą ir nustatyti vidinius efektyvumo rezervus atlygio sistemai įgyvendinti“. Tokį vertinimą VRM įpareigota atlikti **iki 2023-07-01**. VST atstovai informavo, kad po Vyriausybės pavedimo buvo organizuotas pasitarimas ir 2023-01-18 darbine tvarka buvo gauta užduotis iš VRM atlikti bandomąją vienos funkcijos ar ją sudarančios veiklos / proceso arba pasirinktos pareigūnų grupės analizę pagal prašomus duomenis. Tad aprūpinimo ištekliais paskaičiavimas pagal funkcijas buvo pradėtas realizuoti tik 2023 m. pradžioje.

Išvados:

1. VST 2021-2022 m. kasmet reiškė poreikį papildomoms lėšoms. Reikšminga poreikio papildomoms lėšoms dalis (2021 m. 35 proc., o 2022 m. 70 proc.) yra susijusi su darbo užmokesčio fondo didinimu. Išreikšti finansiniai poreikiai buvo tenkinami, atsižvelgiant į valstybės biudžeto galimybes.

2. Finansinių išteklių paskirstymo ir panaudojimo atskiroms VST funkcijoms vykdyti analizės atlikti **nėra galimybės**, kadangi VST nekaupia finansinių duomenų pagal vykdomas funkcijas (galiojantis teisinis reglamentavimas neįpareigoja įstaigų vesti finansinę apskaitą ar kaupti finansinių duomenų įstaigos vykdomų funkcijų pagrindu).

1.2. VST pareigūnų aprūpinimas individualiomis priemonėmis

VST įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad VST aprūpinama materialinėmis ir techninėmis priemonėmis iš jai finansuoti skirtų asignavimų. 2021-2023 m. VRM strateginiame veiklos plane įgyvendinant 01.04 programą vienas iš uždavinių yra „01.02 užtikrinti optimalius žmogiškuosius ir materialinius išteklius“. Priemonė įgyvendinanti šį uždavinį – aprūpinti pareigūnus ginkluote ir specialiosiomis priemonėmis (įranga), tarnybine uniforma, informacinių technologijų ir ryšių priemonėmis bei transporto priemonėmis pagal nustatytus standartus.

VST turi patvirtintus šiuos standartus ar normas:

1. VST pareigūnų tarnybinės uniformos dėvėjimo normas³;
2. VST struktūrinių padalinių aprūpinimo ryšio, kompiuterine, programine įranga, informacinėmis sistemomis standartas⁴ (toliau – IT standartas);
3. VST kovinio aprūpinimo standartas⁵ (*aptariamas vidaus audito ataskaitos 10 skyriuje „VST pasirengimo ginti valstybę karo metu įvertinimas“*).

1.2.1. Aprūpinimas uniforma

Audito metu VST pateiktais skaičiavimais faktiškai dirbančių VST pareigūnų aprūpinimas tarnybine uniforma yra 72 proc., o pagal patvirtintą etatų sąrašą – 53 proc. Detali informacija pateikta Priede Nr. 1.

Pažymėtina, kad kiekvienas pareigūnas turi uniforminės aprangos apskaitos kortelę pagal kurią galima nustatyti kiek, kada ir kokia uniforminė apranga buvo suteikta pareigūnui.

Priedo Nr. 1 duomenys rodo, kad aprūpinimas atskiromis tiek kasdieninės, tiek specialiosios tarnybinės uniformos dalimis nesiekia 100 proc. VST atstovų paaiškinimu, uniformos standartas yra laikomas *siekiamybe*, kaip turėtų būti aprengti pareigūnai; tačiau tai, kad pagal standartą aprūpinimas atskiromis uniformos dalimis nesiekia 100 proc., nereiškia, kad pareigūnai neturi vienos ar kitos uniformos sudedamosios dalies. Pvz., pagal standartą pareigūnas turėtų nešioti demisezoninę striukę 5 metus, tačiau nešioja ją ilgiau, nes nauja nebuvo nupirka dėl neįvykusių viešųjų pirkimų ar lėšų trūkumo. Tokiu atveju laikoma, kad uniforma neatitinka standarto, nes striukė naudojama ilgiau nei 5 metus, t. y. ilgiau nei numatyta standarte, tačiau nereiškia, kad pareigūnas apskritai neturi striukės.

1.2.2. Aprūpinimas ryšio, kompiuterine, programine įranga, informacinėmis sistemomis

VST atstovai nurodė, kad teikiant informaciją dėl IT standarto kasdienėms funkcijoms atlikti pasirinktos tik pagrindinės priemonės, kaip kompiuterinė darbo vieta, stacionarūs telefonai, nešiojami kompiuteriai, mobilūs telefonai ir kita. Nėra įtrauktos kai kurios standarte esančios priemonės, kadangi jos nėra leistinos naudoti kasdieniniai VST veiklai (pvz. USB atmintinė) arba yra jau integruotos į kompiuterines darbo vietas (pvz. kolonėlės). Detali informacija pateikta Priede Nr. 2. Pagal VST pateiktus duomenis aprūpinimas IT priemonėmis yra 100 proc. ir atitinka nustatytą standartą.

Aprūpinimas **ryšio priemonėmis** *aptariamas vidaus audito ataskaitos 10 skyriuje „VST pasirengimo ginti valstybę karo metu įvertinimas“*.

³ Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vado 2021-06-16 įsakymas Nr. 47V-405 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų tarnybinės uniformos ir skiriamųjų ženklų dėvėjimo tvarko aprašo, tarnybos antsiuvų ir tarnybos padalinių antsiuvo vėliava, specialiųjų antsiuvų tvirtinimo, pasižymėjimo ir atminimo ženklų ir jų juostelių segimo reikalavimų, tarnybos pareigūnų tarnybinės uniformos dėvėjimo normų ir tarnybos pareigūnų tarnybinės uniformos etalonų patvirtinimo“.

⁴ Standartas patvirtintas Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vado 2020-04-02 įsakymu Nr. 47V-337 (aktuali redakcija 2022-12-06 d. įsakymas Nr. 47V-885).

⁵ Standartas patvirtintas Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vado 2022-01-22 įsakymu Nr. 47V-20.

1.2.3. Aprūpinimas transporto priemonėmis

VST padalinių tarnybinio transporto aprūpinimo standartas nėra patvirtintas, audito metu buvo rengiamas jo projektas. Projekte transporto priemonės išskirstytos pagal panaudojimo paskirtį (rūšį) pvz., lengvieji tarnybiniai automobiliai, konvojavimo, patrulinės, kinologinės, paramos transporto priemonės ir pan. Nurodoma kiek kokių transporto priemonių turėtų būti kiekviename VST padalinyje.

VST turi 183 transporto priemones, iš kurių 121 transporto priemonė yra senesnė nei 10 metų, t. y. **net 66 proc. turimų transporto priemonių yra senesnės nei 10 metų**. Visos transporto priemonės yra važiuojančios ir naudojamos veikloje, tačiau jų efektyvumas yra mažesnis, reikalingi resursai remontui.

Už kiekvieną transporto priemonės eksploataciją yra paskirtas atsakingas asmuo⁶. Tarnybinių transporto priemonių eksploatacijos plane yra nustatytos visos kuro normos, kilometražas ir pan.

VST nurodo, kad finansavimo transporto priemonių atnaujinimui yra prašoma, tačiau dėl ribotų finansinių išteklių jis skiriamas mažesnis, nei reikia. 2022 m. buvo nupirktos 4 transporto priemonės skirtos konvojavimui, 2023 m. vykdomi 10 naujų transporto priemonių pirkimai. Transporto priemonių parkas yra atnaujinamas pagal finansines galimybes.

Išvados:

1. VST turi patvirtintus standartus (tarnybinių uniformų, IT priemonių, kovinio aprūpinimo), pagal kuriuos yra aprūpinami pareigūnai. Aprūpinimo tarnybinio transporto priemonėmis standartas nėra patvirtintas, tačiau yra rengiamas.

2. Nors VST atliktais skaičiavimais dirbančių pareigūnų aprūpinimas **tarnybine uniforma** nesiekia 100 proc. (sudaro 72 proc.), tačiau pareigūnai gali atlikti priskirtas funkcijas su jiems išduota tarnybinės uniformos komplektuote. Faktinio aprūpinimo tarnybine uniforma neatitikimas standartui nereiškia, kad vienos ar kitos tarnybinės uniformos sudedamosios dalies pareigūnui trūksta, o reiškia, kad yra neatitikimas tam tikriems standarto reikalavimams, pvz., neatitikimas nustatytam dėvėjimo laikui (dėvima ilgiau nei nustatyta).

3. VST transporto priemonių parkas didžiąją dalimi yra pasenęs – 66 proc. turimų transporto priemonių yra senesnės nei 10 metų, tačiau visos transporto priemonės yra naudojamos ir veikiančios, VST gali įgyvendinti jiems priskirtas funkcijas su turimu autoparku. Nepaisant to, pasenęs autotransportas nepripusėjo prie VST veiklos efektyvumo ir ekonomiško.

2. VST ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ IR JŲ PASKIRSTYMO FUNKCIJOMS VYKDYTI ĮVERTINIMAS

⁶ Tarnybinių transporto priemonių eksploatacijos planas, patvirtintas Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vado 2022-10-11 įsakymu Nr. 47V-719.

Audito metu (2023-01-31 duomenimis) VST buvo įsteigtos **1 348 pareigybės**, iš jų:

- 1 218 pareigūnų;
- 44 valstybės tarnautojų;
- 86 darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis.

2.1. Įsteigtų, užimtų ir neužimtų pareigybių pasiskirstymas pagal padalinius / funkcijas

VST įsteigtų, užimtų ir neužimtų pareigybių skaičius 2023-01-31 duomenimis pateiktas 2 lentelėje.

2 lentelė

VST struktūriniai padaliniai	Pareigybės (2023-01-31 duomenimis)			Neužimtų pareigybių procentas nuo įsteigtų
	Įsteigtos	Užimtos	Neužimtos	
Kauno dalinys	306	226	80	26 %
Klaipėdos dalinys	103	91	12	12 %
Vilniaus dalinys	362	239	123	34 %
Visagino dalinys	277	188	89	32 %
Pajėgų tiesioginės paramos valdyba	158	111	47	30 %
Štabas	51	45	6	12 %
Kiti administracijos padaliniai	57	52	5	9 %
Operatyvaus reagavimo kontratakos komanda	34	28	6	18 %
Iš viso:	1 348	980	368	27 %

2023 m. sausio 31 d. duomenimis neužimtos pareigybės sudarė 27 proc. visų VST įsteigtų pareigybių. Didžiausią nekomplektą, viršijantį 30 proc. įsteigtų pareigybių, turi Vilniaus ir Visagino daliniai. Kauno dalinyje 26 proc. pareigybių neužimtos. Daugiausia neužimtų yra pirminės grandies pareigūnų pareigybių, kurių darbo užmokestis yra mažiausias.

2.2. Darbuotojų kaitos ir neužimtų pareigybių analizė:

Faktinis darbuotojų skaičius 2021-2022 metais.

3 lentelė

2021	Statutiniai	Valstybės tarnautojai	Darbuotojai pagal darbo sutartį	Iš viso
2021-01-01	930	40	77	1 047
2021-12-31	908	37	81	1 026
Darbuotojų skaičiaus pokytis per 2021 m.	- 22	- 3	+ 4	- 21
Pokytis proc. per 2021 m.	- 2,4 %	- 7,5 %	+ 5,2 %	- 2 %

4 lentelė

2022 m.	Statutiniai	Valstybės tarnautojai	Darbuotojai pagal darbo sutartį	Iš viso
2022-01-01	908	37	81	1 026
2022-12-31	855	40	76	971
Darbuotojų skaičiaus pokytis per 2022 m.	- 53	+ 3	- 5	- 55
Pokytis proc. per 2022 m.	- 5,8 %	+ 8,1 %	- 6,2 %	- 5,4 %

VST darbuotojų, tame tarpe dirbančių pareigūnų, skaičiaus kitimas 2021-2022 m. turi neigiama tendencija, t. v. mažėja. 3 ir 4 lentelių duomenys rodo, kad per 2021 m. faktiškai dirbančių darbuotojų skaičius sumažėjo 2 proc. 2022 m. – sumažėjo jau 5,4 proc.

Neigiamas darbuotojų skaičiaus pokyčio tendencijas VST rodo ir priimtų į VST bei atleistų iš jos darbuotojų, ypač pareigūnų, santykis 2021-2022 m.

Į VST priimti ir iš jos atleisti darbuotojai 2021-2022 m.

5 lentelė

	Priimti darbuotojai		Atleisti darbuotojai		Balansas	
	2021 m.	2022 m.	2021 m.	2022 m.	2021 m.	2022 m.
Pareigūnai	41	40	63	91	- 22	- 51
Valstybės tarnautojai	0	5	2	2	- 2	+ 3
Dirbantys pagal darbo sutartį	9	4	5	9	+ 4	- 5
Iš viso:	50	49	70	102	- 20	- 53

Audito metu VST atstovai nurodė, kad pareigūnų **išėjimo iš darbo VST priežastys** per pastaruosius penkis metus yra įvairios:

- 31,4 % savo noru (iš neoficialių pokalbių su išeinančiais dažniausia priežastimi yra **per mažas darbo užmokestis** ne tik VST, tačiau ir visoje VRM sistemoje);
- 28,6 % į kitas vidaus reikalų sistemos įstaigas (daugiau nei pusė į policiją) (dažniausiai pereina arčiau savo gyvenamos vietos bei laimėję atrankas į aukštesnes pareigas);
- 16,0 % į pensiją;
- 9,5 % dėl sveikatos būklės;
- 5,6 % dėl nuobaudos ar pareigūno vardo pažeminimo;
- 5,4 % dėl etatų mažinimo ar šalių susitarimu;
- 2,3 % suėjus maksimaliam tarnybos amžiui;
- 1,2 % dėl kitų priežasčių.

Tam, kad visi etatai būtų užpildyti, VST 2022-12-31 dienos duomenimis trūko **377** darbuotojų (iš jų 363 pareigūnų), t. y. **28 proc. pareigybių buvo neužimtose**.

VST paaiškinimu, siekiant užpildyti neužimtas pareigybes atrankos / konkursai yra rengiami nuolat, tačiau pritraukti žmones yra sunku. Per 2021 m. skelbtos 86 atrankos, per 2022 m. – 90 atrankų į neužimtas VST pareigybes.

Atrankos į VST neužimtas pareigybes (statutinių pareigūnų, valstybės tarnautojų ir darbuotojų pagal darbo sutartis)

6 lentelė

VST struktūriniai padaliniai	Skelbta atrankų į neužimtas pareigybes:	
	2021 m.	2022 m.
Kauno dalinys	21	13
Klaipėdos dalinys	10	11
Vilniaus dalinys	19	26
Visagino dalinys	4	11
Pajėgų tiesioginės paramos valdyba	17	13
Štabas	7	8
Kiti	8	8
Iš viso:	86	90

Įvykusių ir neįvykusių atrankų skaičius

7 lentelė

	2021 m.	2022 m.
Skelbta atrankų procedūrų*, vnt.	86	90
Paskelbta į pareigybes, vnt.	279	238
Įvyko atrankų procedūrų, vnt.	41	40
Įvykusių atrankų proc. nuo skelbtų	48 %	44 %
Priimta į pareigybes, vnt.	52	51
Priimta į pareigybes, proc. nuo pareigybių, į kurias skelbtos atrankos	18,6 %	21 %
Neįvyko atrankų	45	50
Neįvykusių atrankų procedūrų proc. nuo skelbtų	52 %	56 %

* Atrankos procedūra – tai skelbimas į vienas pareigas, bet tokių identiškų pareigų gali būti daugiau nei viena (pvz. skelbimas į kurios nors kuopos jaunesniojo specialisto pareigas, kurių identiškų laisvų yra 3 pareigūnams).

Pažymėtina, kad apie **50-56 proc.** VST skelbiamų atrankų į laisvas pareigybes **neįvyksta**, nes neatsiranda tinkamų kandidatų arba į laisvas pareigybes išvis niekas nekandidatuoja.

Per 2021-2022 m. pavyko užimti tik apie 18-21 proc. pareigybių, į kurias buvo skelbtos atrankos. Tokie realaus įdarbinimo ir skelbtų atrankų santykiai signalizuoja ir tolesnę dirbančių pareigūnų skaičiaus mažėjimo tendenciją, o tokia tendencija kelia riziką tinkamam VST funkcijų atlikimui.

Ilgiau nei 1 m. neužimtos pareigybės (2023-01-31 duomenys):

VST struktūriniai padaliniai	Neužimtos pareigybės	Ilgiau nei metus neužimtos pareigybės	Ilgiau nei 1 metus neužimtų pareigybių procentas nuo neužimtų pareigybių
Kauno dalinys	80	59	74 %
Klaipėdos dalinys	12	9	75 %
Vilniaus dalinys	123	90	73 %
Visagino dalinys	89	56	63 %
Pajėgų tiesioginės paramos valdyba	47	30	64 %
Štabas	6	0	0 %
Kiti administracijos padaliniai	5	2	40 %
Operatyvaus reagavimo kontratakos komanda	6	2	33 %
Iš viso:	368	248	68 %

Ilgiau nei metus neužimtų pareigybių 2023-01-31 duomenimis VST buvo 248. Daugiausiai ilgai neužimamų pareigybių yra tose pozicijose, kuriose yra mažesnis darbo užmokestis – pirminėje grandyje.

65-75 proc. siekiantis ilgiau nei 1 metus neužimtų pareigybių skaičius visuose VST daliniuose **leidžia dvejopai vertinti pareigybių situaciją VST:**

- 1) viena vertus tokia situacija sukelia nemažas darbo organizavimo problemas, nes yra ženklus pareigūnų trūkumas, reikalingas tinkamai vykdyti funkcijas, todėl susiduriama su sunkumais parengiant darbo grafikus, ypač esant pareigūnų nedarbingumui. Įtempta padėtis su darbo grafikai kelia pareigūnų nepasitenkinimą, ką patvirtina ir VRM Projektų ir kokybės valdymo skyriaus 2022 m. atliko Vidaus reikalų ministerijai pavaldžių statutinių tarnybų darbuotojų pasitenkinimo darbu tyrimo rezultatai VST (detalesnė informacija pateikta šiame skyriuje žemiau);
- 2) kita vertus, ilgiau nei metus neužimamas reikšmingas pareigybių skaičius kelia klausimą, ar VST reikalingas toks pareigybių skaičius koks yra įsteigtas. Pažymėtina, kad VST vado įsakymu patvirtinta **pareigybių skaičiaus nustatymo metodika**⁷ yra **moralishkai pasenusi, joje nėra numatyta kriterijų pareigybių skaičiui nustatyti**.

2.3. Vidutinio darbo užmokesčio kaita ir apmokėjimas už viršvalandžius

2019-2020 m. VST pareigūnams vidutinis darbo užmokestis kilo tolygiai. Žemiau pateikiama informacija apie vidutinį darbo užmokestį įvairiose VST pareigūnų grandyse bei vidutinio darbo užmokesčio kilimas procentais.

Vidutinio VST pareigūnų darbo užmokesčio (atskaičius mokesčius) kaita 2019-2022 m.:

2019-

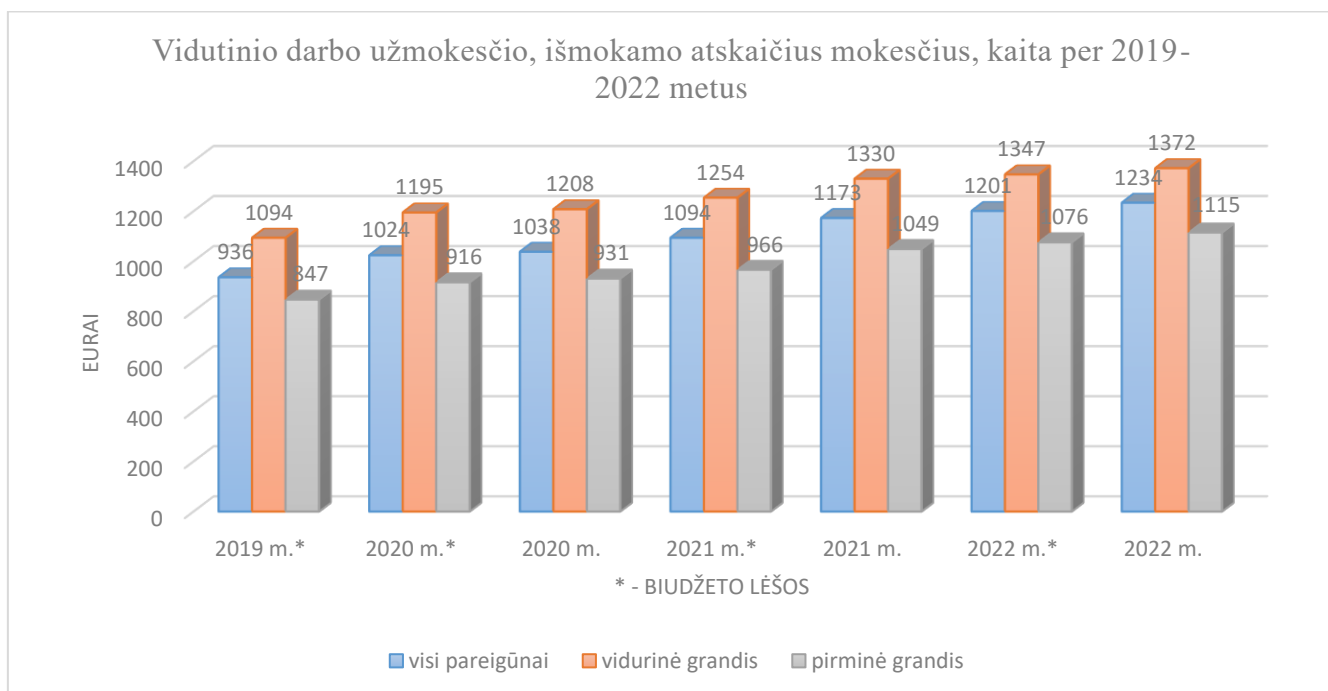
⁷ VST vado 2012 m. liepos 30 d. įsakymas Nr. 47V-491 „Dėl pareigybių skaičiaus Viešojo saugumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nustatymo metodikos ir pareigybių skaičiaus patvirtinimo viešojo saugumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos“.

Pareigūnų skirstymas⁸:

- pirminė grandis – jaunesnieji specialistai;
- vidurinė grandis – nuo specialistų iki vyriausių specialistų.

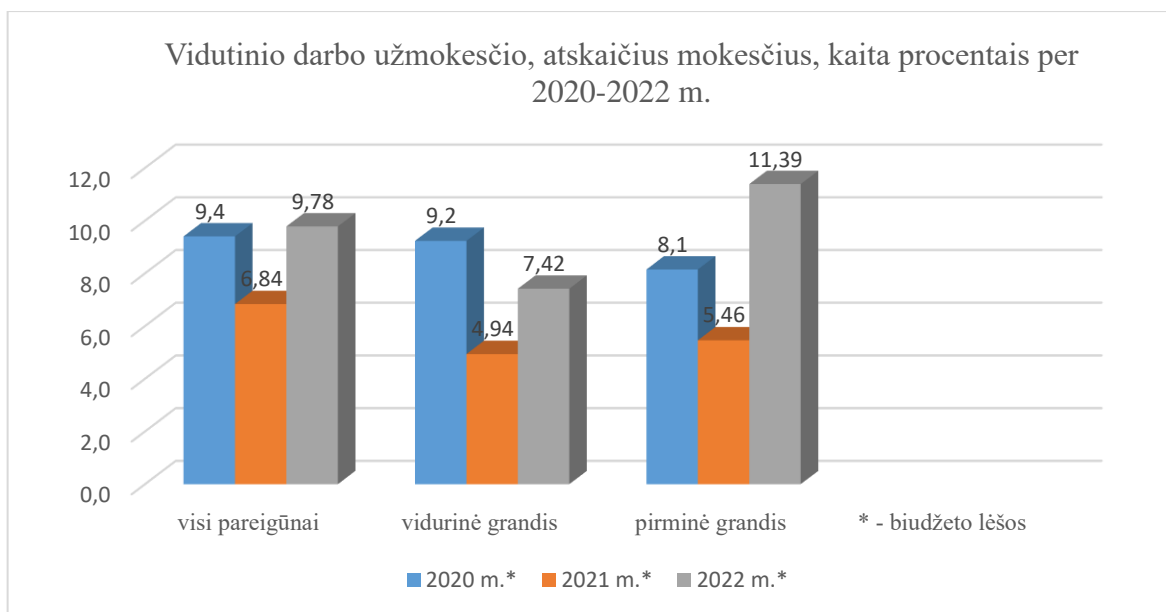
1 grafikas

DU kaita absoliutine išraiška:

2 grafikas

DU kaita procentine išraiška:

VST pareigūnų darbo užmokesčio (atskaičius mokesčius) kitimo 2020-2021 m. palyginimas su Statistikos departamento skelbiamu⁹ vidutiniu neto darbo užmokesčiu šalyje ir viešajame

⁸ Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto įstatymo 25 straipsnis.

⁹ <https://osp.stat.gov.lt/verslas-lietuvoje-2022/vdu>

sektoriuje pateiktas 9 lentelėje. 2022 m. duomenys nelyginami, nes Statistikos departamentas dar nėra paskelbęs duomenų už 2022 m.

9 lentelė

2020 m.			
Vidutinis mėnesinis neto DU, EUR:			
šalies ūkyje	913,1		
viešajame sektoriuje	977,0		
VST	Visi pareigūnai	Pirminė grandis	Vidurinė grandis
	1 024	916	1 195
Vidutinio mėnesinio neto DU kilimas, proc.			
šalies ūkyje, EUR	11,1 %		
viešajame sektoriuje	13,0 %		
VST	Visi pareigūnai	Pirminė grandis	Vidurinė grandis
	9,4 %	8,1 %	9,2 %
2021 m.			
Vidutinis mėnesinis neto DU, EUR:			
šalies ūkyje	1 001,8		
viešajame sektoriuje	1 065,9		
VST	Visi pareigūnai	Pirminė grandis	Vidurinė grandis
	1 094	966	1 254
Vidutinio mėnesinio neto DU kilimas, proc.			
šalies ūkyje, EUR	9,7		
viešajame sektoriuje	9,1		
VST	Visi pareigūnai	Pirminė grandis	Vidurinė grandis
	6,84	5,46	4,94

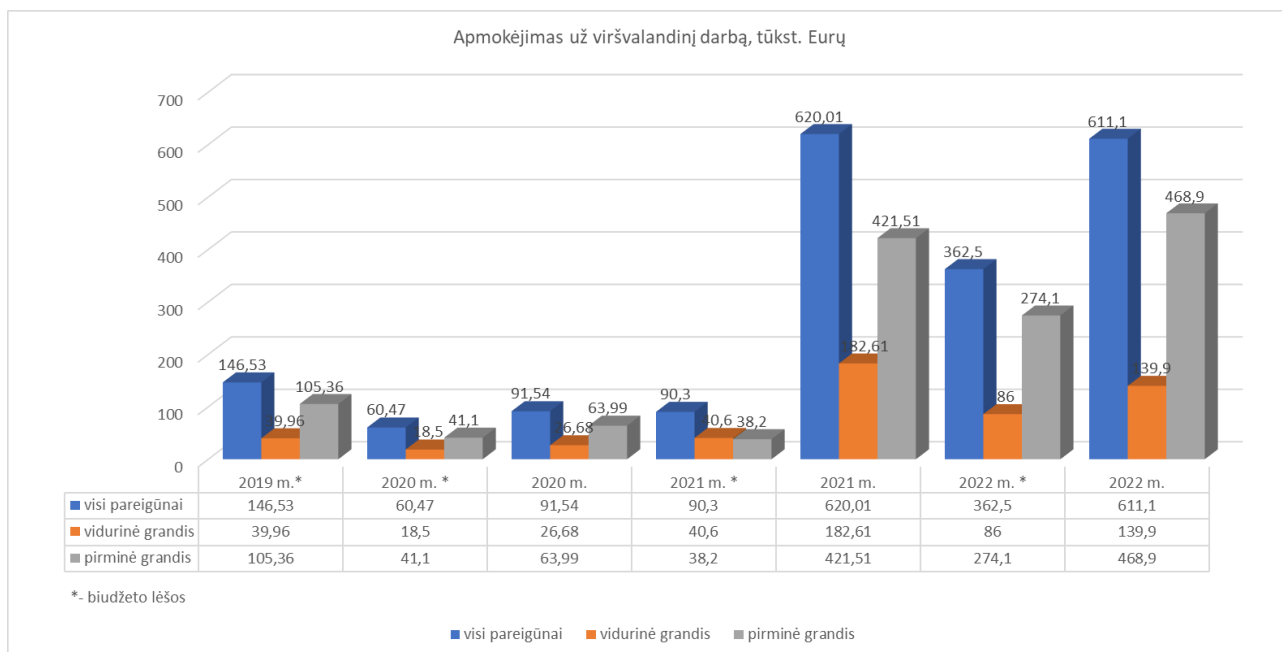
Iš 9 lentelės duomenų matyti, kad 2020 m. VST pirminės grandies pareigūnų vidutinis mėnesio neto DU buvo artimas šalies vidurkiui, bet beveik 60 Eur mažesnis nei vidutinis DU viešajame sektoriuje. Atitinkamai 2021 m. VST pirminės grandies pareigūnų vidutinis mėnesio neto DU buvo mažesnis už šalies vidurkį 35 Eur ir mažesnis už viešojo sektoriaus vidurkį 99 Eur. Vidurinės grandies pareigūnų vidutinis mėnesio neto DU viršijo tiek šalies, tiek viešojo sektoriaus vidurkį ir 2020, ir 2021 m.

Tiek 2020 m., tiek 2021 m. visų grandžių VST pareigūnų vidutinis DU kilo **apie 3-4 proc. mažiau** nei šalies mastu bei viešajame sektoriuje.

Apmokėjimas už pareigūnų viršvalandžius:

Atkreiptinas dėmesys, kad 2021-2022 m. ženkliai išaugo apmokėjimas pareigūnams už viršvalandžius. Priežastys – pareigūnų pasitelkimas suvaldant COVID 19 pandemijos padarinius, nelegalių migrantų krizė ir jos padarinių valdymas bei pareigūnų trūkumas.

3 grafikas

VST pareigūnai laikotarpiu nuo 2021 m. liepos iki spalio mėnesio dirbo 12-oje stovyklų / apgyvendinimo vietų nelegaliems migrantams.

Pareigūnų pasitenkinimas darbu VST:

Atkreiptinas dėmesys, kad VRM Projektų ir kokybės valdymo skyrius 2022 m. atliko Vidaus reikalų ministerijai pavaldžių statutinių tarnybų darbuotojų pasitenkinimo darbu tyrimą. Tyrimas atliktas ne pirmą kartą. Iš šio tyrimo rezultatų matyti, kad pakankamai ženkliai sumažėjo VST darbuotojų pasitenkinimas darbu VST, lyginant su 2020 m. atliktu tyrimu.

2020 m. darbu VST buvo patenkinti **74 proc.**, 2022 m. – **58 proc.**, t. y. **beveik pusė VST darbuotojų yra nepatenkinti darbu VST**. 2022 m. palyginti su 2020 m. sumažėjo pasitenkinimas beveik visais darbo aspektais (panašiam lygmenyje vertinami tik santykiai su kolegomis). Ypač sumažėjo pasitenkinimas darbo užmokesčiu (patenkinti 33 proc., nepatenkinti 41 proc.), darbo ir asmeninio gyvenimo balansu, darbo sąlygomis, karjeros galimybės, socialinėmis garantijomis, darbo krūviu.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad lyginant su kitomis įstaigomis, itin daug VST darbuotojų atsakė į atvirus tyrimo klausimus. Apibendrinat atsakymus, galima teigti, kad dažniausiai įvardijama problema – **per mažas darbo užmokestis, pažadai, kad darbo užmokestis didės, bet nedidėja, pareigūnų atsakomybė didelė, tačiau atlygis mažas.**

Taip pat daug skundų išreikšta dėl **nuolat kintančių darbo grafikų**. Tai trukdo darbuotojams planuoti poilsio ir asmeninį laiką, nes grafikai nuolat keičiami, nėra pastovumo.

Audito metu VST atstovai paaiškino, kad trūkstant pareigūnų, grafikus tikrai tenka keisti, kai kas nors suseraga ar įvyksta koks kitas nenumatytas įvykis, o funkcijų vykdymas turi būti užtikrintas. Kadangi pareigūnų trūkumas yra pakankamai didelis, tenka “suktis” su esamais žmogiškaisiais ištekliais, o tai sukelia nepatogumų darbuotojams.

Tyrimo metu VST darbuotojai taip pat nurodė, kad jiems darbo krūvis yra per didelis.

1. 2023 m. pradžiai **27 proc. VST įsteigtų pareigybių yra neužimtos**. Didžiausias neužimtų pareigybių procentas, viršijantis 30 proc. įsteigtų pareigybių, yra **Vilniaus ir Visagino daliniuose**. Kauno dalinyje neužimta 26 proc. pareigybių. Toks neužimtų pareigybių procentas daro neigiamą įtaką darbo organizavimo efektyvumui.

2. VST darbuotojų, ypač dirbančių pareigūnų, skaičiaus kitimas 2021-2022 m. turi **neigiamą tendenciją**, t. y. į VST priimta darbuotojų gerokai mažiau nei atleista (2021 m. priimtų ir atleistų darbuotojų balansas buvo -20, 2022 m. jau -53). Tokios tendencijos išsilaikymas didina riziką tinkamai neatlikti VST priskirtų funkcijų.

3. Daugiausiai neužimtų pareigybių yra pareigūnų pirminėje grandyje (kurioje darbo užmokestis yra mažiausias), čia vyksta didžiausia pareigūnų kaita, pareigybės lieka neužimtos ilgiausiai.

4. Sudėtinga pritraukti į darbą VST darbuotojus, ypač pareigūnus. Apie **52-56 proc.** skelbtų atrankų į neužimtas pareigybes 2021-2022 m. **neįvyko**. VST **pavyko užimti tik apie 18-20 proc.** pareigybių, į kurias buvo skelbtos atrankos. Tokie realaus įdarbinimo ir skelbtų atrankų santykiai signalizuoja ir tolesnę dirbančių pareigūnų skaičiaus mažėjimo tendenciją, o tuo pačiu didėjančią riziką tinkamam VST funkcijų atlikimui.

5. **68 proc.** visų neužimtų VST pareigybių yra **neužimtos ilgiau kaip 1 metus**. Tokia padėtis yra visuose VST daliniuose. Tokia situacija, **viena vertus**, sukelia nemažas darbo organizavimo problemas, sunkumus sudarant pareigūnų darbo grafikus, kurie VRM atlikto VST darbuotojų pasitenkinimo darbu tyrimo rezultatais kelia didelį pareigūnų nepasitenkinimą, **kita vertus**, kelia klausimą, ar VST reikalingas toks pareigybių skaičius koks yra įsteigtas.

6. VST neturi nusistačiusi objektyvių kriterijų, pagal kuriuos galėtų apskaičiuoti atitinkamoms funkcijoms vykdyti reikalingą pareigybių skaičių, nes VST vado įsakymu patvirtinta pareigybių skaičiaus nustatymo metodika yra morališkai pasenusi, joje nėra nustatyta kriterijų pareigybių skaičiui nustatyti.

7. Pagrindinė pareigūnų įvardijama išėjimo iš darbo VST priežastis – mažas darbo užmokestis. Kadangi darbo užmokestis nustatomas pagal Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto priede nurodytus koeficientų atitinkamoms pareigybėms taikomus intervalus, ši problema negali būti išspręsta vienašališkai VST.

8. VST **pirminės grandies pareigūnų** vidutinis mėnesio neto DU 2020-2021 m. buvo artimas šalies vidurkiui, tačiau buvo mažesnis nei vidutinis DU viešajame sektoriuje. **Vidurinės grandies pareigūnų** vidutinis mėnesio neto DU viršijo tiek šalies, tiek viešojo sektoriaus vidurkį. Visų grandžių VST pareigūnų vidutinis DU 2020-2021 m. **kilo apie 3-4 proc. mažiau** nei vidutiniškai šalyje bei viešajame sektoriuje.

9. Žmogiškųjų išteklių trūkumas VST sukelia „grandininę reakciją“ kilti kitoms problemoms. Kai trūksta darbuotojų, auga pareigūnų darbo krūvis ir viršvalandžiai, taip pat dažnai keičiami darbo grafikai, tada pareigūnams kyla problemų dėl darbo ir asmeninio gyvenimo balanso. Visa tai didina darbuotojų nepasitenkinimą darbu. Pačiai VST taip pat yra sunkiau tinkamai užtikrinti visų priskirtų funkcijų įgyvendinimą.

3. VST PASIRENGIMO VYKDYTI ŠULAIKYTŲJŲ, SUIMTŲJŲ IR NUTEISTŲJŲ KONVOJAVIMĄ IR ASMENŲ PAIEŠKĄ IR ŠIOS FUNKCIJOS VYKDYMO EFEKTYVUMO ĮVERTINIMAS

3.1. Sulaikytųjų, suimtųjų ir nuteistųjų konvojavimas

Konvojavimo funkcijos vykdyme valstybės mastu be VST dalyvauja dar kelios statutinės institucijos – Policijos įstaigos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM bei Kalėjų tarnyba (teisingumo ministro valdymo sritis). Audito metu buvo vertinta tik kaip VST atlieka jai pavestą konvojavimo funkciją šiuo metu galiojančių teisės aktų apibrėžtose ribose ir nevertintos kitų institucijų vykdomos konvojavimo funkcijos. Pažymėtina, kad valstybės mastu kelioms institucijoms vykdant konvojavimo funkciją, atsiranda tarpinstitucinio veiksmų derinimo ir veiklos koordinavimo poreikis, kuris reikalauja atitinkamų resursų, galima neigiama įtaka veiklos efektyvumui, papildomi rizikos veiksniai.

Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – VST) uždaviniai ir funkcijos yra nustatyti Lietuvos Respublikos viešojo saugumo tarnybos įstatymo atitinkamai 6 ir 7 straipsniuose.

Šioje dalyje nagrinėjamas VST pasirengimas įgyvendinti Viešojo saugumo tarnybos įstatyme nustatytus uždavinius – t. y. suimtųjų ir nuteistųjų konvojavimo organizavimas ir vykdymas (6 straipsnio 3 punktas) ir asmenų paieškos atlikimas (6 straipsnio 5 punktas); ir vykdomos funkcijos minėtiems uždaviniams pasiekti, t. y.:

- vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka *konvojuoja suimtuosius ir nuteistuosius į laisvės atėmimo vietų įstaigą, iš vieno laisvės atėmimo vietų įstaigos padalinio į kitą* (7 straipsnio 3 punktas);
- vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka *konvojuoja sulaikytuosius, suimtuosius ir nuteistuosius iš laisvės atėmimo vietų įstaigos į Lietuvos Aukščiausiąjį Teismą, Apeliacinį, apygardos teismus, Lietuvos vyriausiąjį administracinį ir apygardos administracinius teismus, o ypatingo konvojaus atvejais* (kai konvojuojami nuteistieji, kuriems įsiteisėjęs teismo nuosprendis dėl laisvės atėmimo iki gyvos galvos, taip pat kitais įstatymų nustatytais atvejais) – *ir į miestų ir rajonų apylinkės teismus ir atgal į laisvės atėmimo vietų įstaigą, saugo juos per teismo posėdžius* (7 straipsnio 4 punktas);
- vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka *konvojuoja sulaikytuosius, suimtuosius ir nuteistuosius jų ekstradicijos atvejais, juos deportuojant, perduodant Tarptautiniam baudžiamajam teismui, perduodant pagal Europos arešto orderį, taip pat nuteistuosius perduodant toliau atlikti bausmės* (7 straipsnio 5 punktas);
- teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauja ieškant iš laisvės atėmimo vietų įstaigos pabėgusių ar konvojavimo metu pabėgusių asmenų ir juos sulaiko (7 straipsnio 6 punktas).

Minėtos funkcijos yra nustatytos VST nuostatuose¹⁰, VST Kauno, Klaipėdos, Vilniaus dalinių¹¹ ir Visagino dalinio nuostatuose¹² ir dalinių pareigūnų pareigybių aprašymuose. VST daliniuose yra parengti standartizuoti pareigybių aprašymai, vadovaujantis Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos reikalavimais¹³.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad konvojavimo funkcija be Viešojo saugumo tarnybos įstatymo yra nustatyta ir Policijos departamentui (Policijos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 19 punktas - „vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka vykdo asmenų konvojavimą“) bei Valstybės sienos apsaugos tarnybai (Valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymo 26 straipsnio 1 dalies 11 punktas - „konvojuoti sulaikytus ir suimtuosius asmenis“). Policijos generalinio komisaro įsakymu¹⁴ yra nustatyta Asmenų uždarymo į policijos areštines ir konvojavimo aprašas, kuriame yra numatyta, kad Vilniaus, Kauno,

¹⁰ 2007 m. kovo 14 d. Lietuvos Respublikos vyriausybės (toliau – LRV) nutarimas Nr. 278 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“.

¹¹ 2017 m. gruodžio 11 d. VST vado įsakymas Nr. 47V-1227.

¹² 2022 m. gruodžio 8 d. VST vado įsakymas Nr. 47V-899.

¹³ 2019 m. sausio 10 d. Vidaus reikalų ministro, Teisingumo ministro, Finansų ministro įsakymu Nr. 1V-42/1R-17/1K-8 „Dėl Vidaus tarnybos sistemos pareigūnų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos patvirtinimo“.

¹⁴ 2020 m. gruodžio 31 d. Policijos generalinio komisaro įsakymas Nr. 5V-1056 „Dėl asmenų uždarymo į policijos areštines ir konvojavimo tvarkos aprašas“.

Klaipėdos, Panevėžio apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų konvojavimo padalinių pareigūnai vykdo nustatytą apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų žinioje esančių asmenų konvojavimą. Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnai konvojavimą vykdo užtikrindami tarnybai nustatytas funkcijas.

Tačiau tuo pačiu pažymėtina, kad VST vykdoma konvojavimo funkcija ir jos vykdymo ribos nustatytos Viešojo saugumo tarnybos įstatyme, kuris **apibrėžia konkrečias VST konvojuojamųjų asmenų grupes bei įstaigas, tarp kurių VST vykdo konvojavimą.**

Konvojavimo funkciją, kaip nuolatinę funkciją, vykdo VST Vilniaus, Kauno 2-a ir Klaipėdos dalinių 2-3-ia kuopos. Visagino dalinio ir jo struktūrinių padalinių nuostatuose, bei dalinio pareigūnų pareigybių aprašymuose šios funkcijos yra nustatytos, nors dalinys nevykdo nuolatinės konvojaus veiklos.

Vadovaujantis Konvojaus taisyklėmis¹⁵ VST Vilniaus Kauno ir Klaipėdos struktūrinių padalinių pareigūnai vykdo planinius, teisinius, sutiktinius, ypatinguosius, neplaninius bei ekstradicijos konvojus. **Konvojavimą vykdančys pareigūnai yra išlaikę įskaitas ir įgiję teisę konvojuoti asmenis.** Iki 2023 m. sausio 1 d. konvojuoti galėjo tik tie pareigūnai, kurie turėjo konvojuotojo pažymėjimus, bet pasikeitus reglamentavimui reikalavimo gauti tokį pažymėjimą neliko, o VRM ministro įsakymu dėl Konvojaus taisyklių patvirtinimo nustatyta, kad pareigūnai iki 2022 m. gruodžio 31 d. gavę konvojuotojo pažymėjimą, turi teisę konvojuoti asmenis įsigaliojus ir naujos redakcijos Konvojavimo taisyklėms. Konvojaus taisyklėse yra nustatyti konvojavimo dokumentai, konvojaus skyrimas, tame tarpe minimalus pareigūnų skaičius konvojuje, konvojaus organizavimas ir vykdymas ir kt.

VST vado įsakymu, kaip numatyta Konvojaus taisyklėse, yra patvirtinti planinio konvojaus¹⁶, sutiktinio konvojaus¹⁷ ir teisinio konvojaus maršrutai¹⁸.

Vidaus audito metu buvo analizuoti konvojaus duomenys, vertinta ar racionaliai paskirstomi žmogiškieji ir techniniai resursai naudojami konvojuoti. Vidaus audito metu buvo gauta informacija ir paaiškinimai apie tai, kad už konvojavimo veiklą atsakingų kuopų vadovai visapusiškai vertina visas aplinkybes, t. y. konvojuojamųjų profilius, galimas pabėgimo grėsmes, konvojaus pareigas, pagal vykdomo konvojaus rūšį, ir pan., ir optimaliai paskiria konvojuotojų skaičių, konvojuoti tinkamas transporto priemones. Vidaus audito metu **Vidaus audito metu nebuvo gauta informacijos, kad audituojamu laikotarpiu VST neužtikrina nustatytos funkcijos vykdymo, t. y. neatliko ar atsisakė vykdyti konvojų, be to VST atsakingi pareigūnai pateikė informaciją, kad audituojamu laikotarpiu nebuvo užfiksuotas nei vienas konvojuojamųjų pabėgimo atvejis.**

Vertinant pareigūnų pakankumą konvojavimo funkcijai vykdyti (3 priedas), atkreiptinas dėmesys į nepakankamą atitinkamų VST dalinių, vykdančių konvojavimo funkciją, sukomplektavimą:

➤ **Vilniaus dalinio** 2-oje kuopoje, kurios pagrindinė veikla yra užtikrinti asmenų konvojavimą, asmenų paiešką, yra patvirtintos 98 pareigybės iš kurių sukomplektuotos tik 36, o tai sudaro **tik 36,7 proc.** priskirtoms funkcijoms vykdyti numatytų pareigybių;

¹⁵ 2022 m. gruodžio 29 d. VRM įsakymas Nr.1V-823 „Dėl konvojavimo taisyklių patvirtinimo“ (iki pakeitimo galiojo Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Vidaus reikalų ministro įsakymas 2005 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. 1R-240/1V-246 „Dėl Konvojavimo taisyklių patvirtinimo“).

¹⁶ 2019 m. liepos 16 d. VST vado įsakymas Nr.47V-904 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos planinio konvojaus maršrutų patvirtinimo“ (2022 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. 47V-903 redakcija).

¹⁷ 2019 m. liepos 16 d. VST vado įsakymas Nr.47V-906 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sutiktinio konvojaus maršrutų patvirtinimo“ (2022 m. gruodžio 28 d. įsakymo Nr. 47V-956 redakcija);

¹⁸ 2019 m. liepos 16 d. VST vado įsakymas Nr.47V-906 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos teisinio konvojaus maršrutų patvirtinimo“ (2023 m. sausio 9 d. įsakymo Nr. 47V-21 redakcija);

➤ **Kauno dalinio** 2-oje kuopoje patvirtintos 57 pareigybės, iš kurių sukomplektuotos 45 pareigybės, t. y. 78,9 proc.;

➤ **Klaipėdos dalinio** 1-osios ir 2-osios kuopų nuostatuose yra numatyta konvojaus funkcija, bet ji nėra vienintelė (pagrindinė), t. y. abi Klaipėdos dalinio kuopos vykdo tiek objektų apsaugos funkcijas, tiek atlieka specialiąsias užduotis ir konvojaus funkcijas (taikomas kitoks nei Vilniaus ir Kauno dalinių veiklos modelis). Klaipėdos dalinio:

- 1-oje kuopoje patvirtintos 62 pareigybės, sukomplektuotos 50 pareigybių, t. y. 80,6 proc.,
- 2-oje kuopoje sukomplektuotos visos 37 pareigybės (100 proc.);

➤ **Visagino dalinys** konvojavimo funkcijos, kaip kasdieninės funkcijos nevykdo, bet nuostatuose ji numatyta.

Vidaus audito metu pateikus klausimą VST ir Vilniaus, Kauno dalinių vadovybei „*koks pareigybių skaičius būtų optimalus minėtai funkcijai užtikrinti*“, vadovai įvardijo, kad konvojaus funkciją užtikrina, bet pažymėjo, kad kartais tenka pasitelkti kitų kuopų pareigūnus ir neįvardijo kiek pareigybių reikia, kad veikla būtų vykdoma optimaliai.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad VST vado įsakymu patvirtinta **pareigybių skaičiaus nustatymo metodika**¹⁹ yra **moraliskai pasenusi, joje nėra numatyta kriterijų pareigybių skaičiui nustatyti.**

VST 2020 metais atliko ir pateikė VRM²⁰ preliminarinius skaičiavimus dėl biudžeto lėšų ir žmoniškųjų išteklių poreikio, norint VST papildomai perimti iš Lietuvos policijos konvojavimo į apylinkės teismus funkciją. Toks papildomas konvojavimas, atsižvelgiant į Lietuvos apylinkės teismų dislokaciją, galėtų pareikalauti 160 pareigybių ir 8,38 mln. eurų biudžeto lėšų, norint padengti pareigūnų darbo užmokesčio, tarnybinės uniformos, ginkluotės, transporto ir pan. išlaidas.

Apibendrinant vidaus audito metu gautą informaciją galima teigti, kad VST pasirengusi vykdyti Viešojo saugumo tarnybos įstatymu jai deleguotą konvojaus funkciją, minėtame įstatyme apibrėžta apimtimi, tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad esant funkcijų padalinimui tarp VST vidinių struktūrinių padalinių, ypač Vilniaus dalinyje (dėl labai didelio nekomplekto 2-oje kuopoje, kuri vykdo konvojavimo funkciją), konvojaus funkcijai užtikrinti reikalinga kitų dalinio pajėgų parama.

Išvados:

1. Valstybės mastu konvojavimo funkciją vykdo ne tik VST bet ir kitos institucijos (policijos įstaigos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM bei Kalėjimų tarnyba), todėl atsiranda tarpinstitucinio veiksmų derinimo ir veiklos koordinavimo poreikis, kuris reikalauja atitinkamų resursų, galima neigiama įtaka veiklos efektyvumui, papildomi rizikos veiksniai.

2. VST yra pasirengusi vykdyti ir vykdo konvojavimo funkciją Viešojo saugumo tarnybos įstatymo apibrėžta apimtimi, tačiau dėl nepakankamo etatų sukomplektavimo, ypač Vilniaus dalinyje, konvojavimo funkcijai užtikrinti reikalinga kitų dalinio pajėgų parama.

3. VST neturi nusistačiusi objektyvių kriterijų, pagal kuriuos galėtų apskaičiuoti konvojavimo funkcijai vykdyti reikalingą pareigybių skaičių, nes VST vado įsakymu patvirtinta pareigybių skaičiaus nustatymo metodika yra moraliskai pasenusi, joje nėra nustatyta kriterijų pareigybių skaičiui nustatyti.

¹⁹ VST vado 2012 m. liepos 30 d. įsakymas Nr. 47V-491 „Dėl pareigybių skaičiaus Viešojo saugumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nustatymo metodikos ir pareigybių skaičiaus patvirtinimo viešojo saugumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos“.

²⁰ VST 2020 m. liepos 21 d. raštas „Nr. 47SD-889 „Dėl informacijos pateikimo“.

3.2. Asmenų paieškos atlikimas

Asmenų paieškos funkcijos vykdyme valstybės mastu be VST dalyvauja dar dvi statutinės institucijos – Policijos įstaigos ir Kalėjimų tarnyba (teisingumo ministro valdymo sritis). Audito metu buvo vertinta tik kaip VST atlieka jai pavestą asmenų paieškos funkciją šiuo metu galiojančių teisės aktų apibrėžtose ribose ir nevertintos kitų statutinių institucijų vykdomos asmenų paieškos funkcijos.

Uždavinį „atlikti asmenų paiešką“ (Viešojo saugumo tarnybos įstatymo 6 straipsnio 5 punktas) VST įgyvendina vykdydama šias funkcijas:

- teisės aktų nustatyta tvarka dalyvauja ieškant iš laisvės atėmimo vietų įstaigos pabėgusių ar konvojavimo metu pabėgusių asmenų ir juos sulaiko (7 straipsnio 6 punktas);
- vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovų prašymu padeda atlikti vidaus reikalų statutinėms įstaigoms pavestas funkcijas. Tarnybos pareigūnų pasitelkimo tvarką ir konkrečias užduotis nustato vidaus reikalų ministras (7 straipsnio 8 punktas).

VST vykdo šių rūšių asmenų paieškos operacijas:

➤ *konvojuojamųjų asmenų, pabėgusių jų konvojavimo metu, paiešką:*

Iš VST vykdomo konvojaus pabėgus konvojuojamiems asmenims – informacija nedelsiant teikiama kuopos, dalinio budėtojiui ir vadovybei, tarnybos Jungtinių operacijų centrui ir nedelsiant yra rengiama paieškos operacija. I paiešką įtraukiamos VST reagavimo pajėgos, o esant būtinumui VST teikia Policijos departamentui ar (ir) Valstybės sienos apsaugos tarnybai informaciją dėl VST pajėgų veiklos sustiprinimo.

➤ *dingusių be žinios asmenų paiešką:*

Tokio pobūdžio operacijose VST pareigūnai dalyvaujama atsižvelgiant į policijos įstaigos prašymą (jeigu prašoma pasitelkti iki 50 VST pareigūnų – sprendimą priima VST vadovas, o jeigu VST pareigūnų poreikis didesnis - būtinas Vidaus reikalų ministro leidimas), t. y. vadovaujamosi Pajėgų pasitelkimo tvarka²¹. Paieškos operacijai formuojamas VST Jungtinis būrys.

➤ *iš laisvės atėmimo vietų įstaigos pabėgusių asmenų paiešką:*

Paieškos operacijai formuojamas VST Jungtinis būrys. Paieškoje dalyvaujama atsižvelgiant į policijos įstaigos prašymą vadovaujantis Pajėgų pasitelkimo tvarka, o Kalėjimų tarnybos prašymu - tarnybinės pagalbos ir bendradarbiavimo pagrindais. Ypatinų situacijų atvejais – vadovaujantis Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos ir policijos pasitelkimo vykdant suėmimą ir arešto bei laisvės atėmimo bausmės tvarkos aprašo, patvirtinto vidaus reikalų ministro ir teisingumo ministro 2022 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1V-800/1R-432, 16 punkto nuostatomis dalyvauja paieškos organizavime ir koordinavime.

2021 m. ir 2022 m. VST pajėgos **nedalyvavo** ieškant iš laisvės atėmimo vietų įstaigų ar konvojavimo metu pabėgusių asmenų (atvejų nebuvo). 2021 m. VST pajėgos **nedalyvavo** dingusių be žinios asmenų paieškose, o 2022 m. VST pajėgos du kartus **dalyvavo** dingusių be žinios asmenų paieškos operacijose.

Išvados:

1. Valstybės mastu asmenų paieškos funkciją vykdo ne tik VST bet ir kitos institucijos (policijos įstaigos bei Kalėjimų tarnyba), todėl atsiranda tarpinstitucinio veiksmų derinimo ir veiklos

²¹ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2016 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 1V-695 „Dėl Policijos, Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų pasitelkimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2021 m. lapkričio 15 d. įsakymo Nr. 1V-848 redakcija).

koordinavimo poreikis, kuris reikalauja atitinkamų resursų, nesant tinkamo koordinavimo galima neigiama įtaka veiklos efektyvumui, papildomi rizikos veiksniai.

2. Audituotu laikotarpiu VST du kartus dalyvavo dingusių be žinios asmenų paieškos operacijose pagal policijos įstaigos prašymą, funkciją įvykdė.

4. VST PASIRENGIMO VYKDYTI SVARBIŲ VALSTYBĖS OBJEKTŲ APSAUGĄ ĮVERTINIMAS

Svarbių valstybės objektų apsaugą valstybės mastu be VST vykdo dar dvi VRM statutinės institucijos – Policijos įstaigos ir Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM. Audito metu buvo vertinta tik kaip VST atlieka jai pavestą svarbių valstybės objektų apsaugos funkciją šiuo metu galiojančių teisės aktų apibrėžtose ribose ir nevertintos kitų statutinių institucijų vykdomos svarbių valstybės objektų apsaugos funkcijos. Pažymėtina, kad valstybės mastu kelioms institucijoms vykdant svarbių valstybės objektų apsaugos funkciją, atsiranda tarpinstitucinio veiksmų derinimo ir veiklos koordinavimo poreikis, kuris reikalauja atitinkamų resursų, galima neigiama įtaka veiklos efektyvumui, papildomi rizikos veiksniai.

Įgyvendindama Viešojo saugumo tarnybos įstatyme nustatytą uždavinį „užtikrinti svarbių valstybės objektų apsaugą“ (6 straipsnio 4 punktą) **VST vykdo funkciją:** „saugo svarbius valstybės objektus pagal Vyriausybės patvirtintą sąrašą“ (7 straipsnio 7 punktą).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo 18 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos viešojo saugumo tarnybos įstatymo 7 straipsnio 7 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustatė²², kad:

VST saugo:

- pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbias įmones ir joms priklausančius ar jų valdomus nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbius įrenginius ir turtą: Kauno Algirdo Brazausko hidroelektrinę; Kruonio hidroakumuliacinę elektrinę; AB „Klaipėdos nafta“ valdomą suskystintų gamtinių dujų terminalą (Klaipėdoje); AB „Klaipėdos nafta“ valdomą Subačiaus naftos terminalą (Kupiškio rajono savivaldybėje); tarptautinio Vilniaus oro uosto teritoriją, atsižvelgdama į oro uosto valdytojo patvirtintos aviacijos saugumo programos nuostatas; tarptautinio Kauno oro uosto teritoriją, atsižvelgdama į oro uosto valdytojo patvirtintos aviacijos saugumo programos nuostatas; tarptautinio Palangos oro uosto teritoriją, atsižvelgdama į oro uosto valdytojo patvirtintos aviacijos saugumo programos nuostatas;

- kitus svarbius valstybės objektus: Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos administracijos pastatą ir jo teritoriją ir Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos administracijos pastatą ir jo teritoriją.

Visas svarbių valstybės objektų apsaugos sąrašas yra pateiktas priede Nr. 5.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė minėtu nutarimu įgaliojo VST kartu su jos saugomų svarbių valstybės objektų valdytojais (savininkais) organizuoti saugomų svarbių valstybės objektų apsaugą pagal fizinės apsaugos reikalavimus. Įgyvendindama šias nuostatas VST sudarė susitarimus su saugomų objektų valdytojais (savininkais)²³, o vidaus reikalų ministras nustatė VRM pastato

²² LR Vyriausybės 2015 m. spalio 19 d. nutarimas Nr. 1090 „Dėl Vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigų saugomų pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir joms priklausančių ar jų valdomų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto bei kitų svarbių valstybės objektų, taip pat Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos saugomų svarbių valstybės objektų“.

²³ 2020 m. spalio 27 d. VĮ IAE ir VST susitarimas Nr. St-110(1.281)/47ST-180; 2020 m. balandžio 14 VĮ Lietuvos oro uostai ir VST susitarimas Nr. 47ST-36; 2016 m. birželio 28 d. AB Lietuvos energijos gamyba ir VST susitarimas Nr. 47ST-87; 2017 m. rugpjūčio 28 d. AB Klaipėdos nafta ir VST susitarimas Nr. 47ST-135; 2018 m. gegužės 24 d. Užsienio reikalų ministerijos ir VST susitarimas Nr. 47ST-50 (su susitarimų pakeitimais);

apsaugos organizavimo tvarką²⁴ (todėl susitarimas nebuvo sudarytas). Vadovaujantis Viešojo saugumo tarnybos įstatymo 6 straipsnio 4 punkto nuostatomis, VST vadas patvirtino saugomų svarbių valstybės objektų apsaugos organizavimo tvarkos aprašą²⁵ (toliau – Aprašas), kuriuo VST Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Visagino daliniams pavedė saugoti konkrečius objektus ir nustatė apsaugos organizavimo tvarką (pamainų uždavinius, funkcijas, pareigūnų teises ir pareigas, veiklos kontrolės organizavimą, tvarkomą dokumentaciją ir kt.). Vadovaujantis Aprašo nuostatomis yra parengti ir su svarbių valstybės objektų valdytojais (savininkais) suderinti objektų apsaugos planai. Atsakingi VST pareigūnai vidaus audito metu informavo, kad audituojamuoju laikotarpiu iš saugomų svarbių valstybės objektų valdytojų (savininkų) pastabų dėl apsaugos organizavimo nepakankamumo ar trūkumų negauta.

Vidaus audito metu nustatyta, kad **yra parengti ir teisės aktais patvirtinti dokumentai, nustatytos procedūros ir vykdoma nenutrūkstama objektų apsauga, iš objektų valdytojų (savininkų) audituojamu laikotarpiu nebuvo gauta pastabų ar pretenzijų dėl objektų apsaugos neužtikrinimo**.

Objektų apsaugą vykdo VST Vilniaus, Kauno dalinių 3-4 kuopos, Klaipėdos dalinio 1-2 kuopos, ir Visagino dalinio 2-3 kuopos. **Svarbių valstybės objektų apsaugos funkcija yra nustatyta minėtų padalinių ir jų struktūrinių padalinių nuostatuose ir pareigūnų pareigybių aprašymuose**.

Vertinant žmogiškųjų išteklių pakankamumą apsaugos funkcijoms vykdyti, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Kauno dalinio 3-4 kuopų ir Visagino dalinio 2-3 kuopų pareigybių sukomplektavimas nesiekia 70 proc. nustatytų pareigybių skaičiaus (4 priedas).

Atsakingų VST padalinių vadovybė teigė, kad pareigūnų, pageidaujančių tarnauti VST, stygius jaučiamas ne vienerius metus ir bandomas spręsti tarnybinio kaitumo iš kitų VRM įstaigų būdu bei organizuojant įvadinio mokymo kursus²⁶ pretendentams, turintiems ne žemesnį kaip aukštąjį neuniversitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą. Įvadinis mokymas pretendentams į VST pareigūnų pareigas pagal susitarimą²⁷ vykdo Ugniagesių gelbėtojų mokykla.

LR Vyriausybės 2015 m. spalio 19 d. nutarimo Nr. 1090 „Dėl Vidaus reikalų ministro valdymo srities įstaigų saugomų pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir joms priklausančių ar jų valdomų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto bei kitų svarbių valstybės objektų, taip pat Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos tarnybos saugomų svarbių valstybės objektų“ 1.3 papunktyje nustatyta, kad VRM ne rečiau kaip kartą per metus vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka įvertina pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių ir joms priklausančių ar jų valdomų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įrenginių ir turto bei kitų svarbių valstybės objektų (toliau – svarbūs valstybės objektai) fizinę apsaugą ir atsižvelgdama į grėsmes, pavojus ir rizikos veiksnius nacionalinio saugumo interesams teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymą papildyti šį nutarimą naujais svarbiais valstybės objektais, kurių apsaugos neužtikrinimas sudarytų sąlygas pažeisti nacionalinio saugumo interesus, arba išbraukti atitinkamus šio nutarimo 1.1 ir 1.2 papunkčiuose nurodytus svarbius valstybės objektus. Vidaus audito metu, 2023 m. vasario 8 d., VST pateikė VRM siūlymą įvertinti galimybes VRM ir URM administracijos pastatų ir teritorijų apsaugos funkcijas vykdyti perkant apsaugos tarnybų paslaugas bei inicijuoti minėto nutarimo pakeitimą, pavedant VST vykdyti reagavimo funkciją. Sprendimas vidaus audito metu nebuvo priimtas.

Vadovaujantis Darbo kodekso ir Vidaus tarnybos statuto nuostatomis VST vado įsakymu yra patvirtinta Darbo ir poilsio laiko apskaitos organizavimo, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir

²⁴ 2009 m. gruodžio 31 d. Vidaus reikalų ministro įsakymas Nr. 1V-736 (2019 m. balandžio 4 d. įsakymo Nr. 1V-327 aktuali redakcija);

²⁵ VST vado 2018 m. sausio 18 d. įsakymas Nr. 47-47IV-2(RN) „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos saugomų objektų apsaugos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;

²⁶ <https://vstarnyba.lrv.lt/lt/priemimas-i-tarnyba/ivadiniai-mokymai>;

²⁷ 2016 m. kovo 16 d. VST ir Ugniagesių gelbėtojų mokyklos susitarimas Nr. 47ST-19/BS-112-2;

mokėjimo, priemonių skyrimo VST tvarkos aprašas²⁸ (toliau – aprašas), kuriame nustatytas darbo ir poilsio laiko apskaitos organizavimas, tame tarpe suminė darbo laiko apskaita ir darbo (pamainų) grafikų sudarymas, keitimas derinimas ir kt. Vadovaujantis aprašo 36 punktu, yra patvirtintas VST pareigūnų pareigybių sąrašas, kurioms taikoma **suminė darbo laiko apskaita**²⁹, o VST vado įsakymu³⁰ nustatyta kai kurių VST struktūrinių padalinių darbo pradžios, pabaigos laiko, pamainų ir pietų pertraukų trukmė.

Remiantis minėtu įsakymu konvojaus funkcijas vykdančios pareigūnai tarnybą vykdo **nepamaininiu būdu** darbo dienomis:

Vilniaus dalinys – pirmadieniais - penktadieniais 8 val. nuo 7.00 iki 15.00 val. ;

Kauno dalinys – pirmadieniais - ketvirtadieniais 8.15 val. nuo 7.30 iki 15.45 val. ir penktadieniais 7 val. nuo 7.30 val. iki 14.45 val.;

Klaipėdos dalinys – pirmadieniais - penktadieniais 8 val. nuo 8.30 iki 16.30 val. ;

Apsaugos funkcijas vykdančios pareigūnai tarnybą vykdo **nenutrūkstamu režimu, pamainomis**, kurių trukmė nuo 12.30 iki 13.00 val.

VST saugomų objektų apsauga užtikrinama ne tik stacionarios apsaugos režimu, bet ir reagavimo būdu. Reagavimo tvarka yra aptariama vidaus audito ataskaitos 8 skyriuje „VST pasirengimo reaguoti (parengties) į incidentus, susidarius ypatingai ar ekstremaliajai situacijai įvertinimas”.

Išvados:

1. Valstybės mastu svarbių valstybės objektų apsaugos funkciją vykdo ne tik VST bet ir kitos institucijos (policijos įstaigos, Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM), todėl atsiranda tarpinstitucinio veiksmų derinimo ir veiklos koordinavimo poreikis, kuris reikalauja atitinkamų resursų, galima neigiama įtaka veiklos efektyvumui, papildomi rizikos veiksniai.

2. VST daliniai yra pasirengę saugoti svarbius valstybės objektus, kurių apsaugą jiems pavesta atlikti pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintą sąrašą. Funkcijos realizavimo **ribotumai**, susiję su objektų stebėjimu ir galimybėmis reaguoti į incidentus saugomuose objektuose, nurodyti ataskaitos 8 skyriuje.

5. VST PASIRENGIMO ATKURTI IR (AR) UŽTIKRINTI VIEŠĄJĄ TVARKĄ YPATINGŲ IR EKSTREMALIŲJŲ SITUACIJŲ ATVEJAIS ĮVERTINIMAS

²⁸ VST vado 2016 m. balandžio 20 d. įsakymas Nr. 47V-325 „Dėl darbo ir poilsio laiko apskaitos organizavimo, darbo užmokesčio apskaičiavimo ir mokėjimo, priemonių skyrimo VST tvarkos aprašo patvirtinimo“.

²⁹ VST vado 2019 m. birželio 4 d. įsakymas Nr. 47V-378 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pareigūnų pareigybių, kurioms taikoma suminė darbo laiko apskaita, sąrašo patvirtinimo ir suminės darbo laiko apskaitos apskaitinio laikotarpio nustatymo“ (2020 m. balandžio 20 d. įsakymo Nr. 47V-366 redakcija).

³⁰ VST vado 2018 m. kovo 28 d. įsakymas Nr. 47V-382 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos saugomų objektų apsaugos trukmės, juos saugančių pareigūnų ir VST Vilniaus bei Kauno dalinių 1 ir 2 kuopų pareigūnų, užtikrinančių nuolatinę specialiąją parengtį, darbo pradžios ir pabaigos laiko ir pietų pertraukų trukmės nustatymo (aktuali redakcija).

Viešoji tvarka – teisės ir socialinių normų nustatyta ir valstybės saugoma visuomeninių santykių tam tikra sistema. Pagrįsta etikos, doros, pagarbos vieni kitiems principais. Pagal viešosios tvarkos taisykles reguliuojama visuomeninė politinė sistema, nuosavybės formos, valstybinių ir kitų organizacijų, gyventojų veiklos ir poilsio sąlygos, jų teisių ir teisėtų interesų realizavimo galimybės, visuomeniniai santykiai viešosiose vietose (ir neviešosiose vietose, kai jie savo pobūdžiu susiję su žmonių gyvybe, sveikata, garbe, orumu ir kitomis teisėmis, viešąja rimtimi). Viešosios tvarkos laikymasis svarbus bendruomeniniam sugyvenimui, santaikai, saugumui. Teisės normos reguliuoja žmonių elgseną viešosiose vietose, nustato jų teises ir pareigas, apibrėžia draudžiamus veiksmus ir poelgius, o už jų padarymą numato atitinkamų poveikio priemonių taikymą. Viešosios tvarkos apsaugą tam tikromis formomis vykdo dauguma valstybės institucijų bei organizacijų ir visuomenė (bendruomenės). Viešosios tvarkos apsaugos pagrindines funkcijas atlieka už šią sritį atsakingos teisėtvarkos institucijos: siekdamos garantuoti viešosios tvarkos ir visuomenės saugumą prižiūri, kaip asmenys laikosi nustatytų elgesio viešosiose vietose taisyklių, užkerta kelią asmenų netinkamam elgesiui viešojoje vietoje, vykdo ypatingų viešosios tvarkos apsaugos situacijų kontrolę, rūpinasi transporto priemonių ir pėsčiųjų eismo saugumu gatvėse, keliuose ir kitose bendrojo naudojimo vietose, teikia pagalbą nukentėjusiesiems nuo teisėtvarkos pažeidimų ir nelaimingų atsitikimų, atskleidžia ir tiria nusikaltimus, tvarko nusikaltimų ir kitų teisėtvarkos pažeidimų statistiką. Viešosios tvarkos apsaugos įgyvendinimo turinys ir forma kinta atsižvelgiant į visuomenės (bendruomenės) kaitą ir poreikius. Viešąją tvarką pažeidę asmenys traukiami administracinėn, drausminėn ar baudžiamojon atsakomybėn.

Lietuvoje viešosios tvarkos apsaugos funkcijas vykdo Vidaus reikalų ministerijos ir kitų įgaliotų valstybės institucijų padaliniai, policija, policijos rėmėjai, savivaldybių institucijos, prie viešosios tvarkos prisideda visuomeninės organizacijos ir gyventojai.

Lietuvos Respublikos policijos 2000 m. spalio 17 d. įstatyme Nr. VIII-2048 nustatyti vienas iš pagrindinių policijos uždavinių (5 str. 2 p.) – asmens, visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos užtikrinimas, bei viena iš pagrindinių funkcijų – organizuoja ir įgyvendina viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo užtikrinimo priemones (6 str. 13 p.).

VST – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui atskaitinga nuolatinės specialiosios parengties valstybės įstaiga, kurios **paskirtis – atkurti ir (ar) užtikrinti viešąją tvarką ypatingu ir ekstremaliųjų situacijų atvejais**, o karo metu ginkluotųjų pajėgų sudėtyje ginti valstybę, taip pat atlikti kitas šio ir kitų įstatymų nustatytas funkcijas.

Lietuvos Respublikos viešojo saugumo 2006 m. rugsėjo 19 d. įstatyme Nr. IX-813 nustatyti vienas iš pagrindinių VST uždavinių (6 str. 1 p.) – atkurti ir (ar) užtikrinti viešąją tvarką **ypatingų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais**, bei pagrindinių funkcijų – ypatingųjų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais užkerta kelią veiksams, keliantiems pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai arba šiuurkščiau pažeidžiantiems viešąją tvarką ar laisvės atėmimo vietų įstaigos vidaus tvarką (7 str. 2 p.); vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovų prašymu padeda atlikti vidaus reikalų statutinėms įstaigoms pavestas funkcijas. VST pareigūnų pasitelkimo tvarką ir konkrečias užduotis nustato vidaus reikalų ministras (7 str. 8 p.).

Vidaus audito metu analizuojant VST pareigūnų dalyvavimą viešosios tvarkos užtikrinime ypatingų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais, konstatuotina, kad **VST vykdo tik dalį viešosios tvarkos užtikrinimo veiksmų** (slopina riaušes, masinius neramumus, grupinius veiksmus, kuriais pažeidžiama viešoji tvarka ar priešinamasi teisėsaugos pareigūnams). Todėl **VST yra pavedamas tik pagalbinis vaidmuo**. Atkreiptinas dėmesys, kad **masinių neramumų atvejais yra apsunkintas VST jungtinio būrio ir Lietuvos policijos pajėgų veiksmų sinchronizavimas**. Riaušių, masinių neramumų metu viešosios tvarkos užtikrinimui vadovauja policijos įstaigos viršininko įsakymu sudarytas štabo vadovas (pats policijos įstaigos viršininkas ar jo paskirtas asmuo). O esant poreikiui, kai pasitelkiama papildomai viešajai tvarkai užtikrinti VST, tolesniam riaušių ar neramumų malšinimui vadovauja VST vadas ar jo paskirtas asmuo. Susidaro situacija, kai tuo pat metu yra keli taktiniai operacijos vadovai, todėl **atsiranda rizika, kad bus nepakankamai greitai reaguojama į įvyki ir pavėluotai priimami sprendimai, neaiškus atsakomybės už priimtus sprendimus atskyrimas**.

Išvados:

1. Valstybės mastu viešosios tvarkos užtikrinimo ir atkūrimo funkciją ypatingų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais vykdo ne tik VST bet ir kitos statutinės institucijos (policijos įstaigos), todėl atsiranda tarpinstitucinio veiksmų derinimo ir veiklos koordinavimo poreikis, kuris reikalauja atitinkamų resursų, galima neigiama įtaka veiklos efektyvumui, papildomi rizikos veiksniai.

2. Visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos užtikrinimas yra Lietuvos policijai pavesta vykdyti funkcija. VST daliniai, kai jie yra papildomai pasitelkiami ypatingų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais, yra pasirengę *sustiprinti* viešosios tvarkos užtikrinimą.

6. VST PASIRENGIMO UŽKIRSTI KELIĄ BEI LIKVIDUOTI PAVOJUS ŽMONIŲ GYVYBEI AR SVEIKATAI, TURTUI YPATINGŲ IR EKSTREMALIŲ SITUACIJŲ ATVEJ AIS ĮVERTINIMAS

Siekiant užkirsti kelią bei likviduoti pavojus žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, ypatingų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais valstybės mastu be VST dalyvauja dar dvi VRM statutinės institucijos – Policijos įstaigos ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie VRM (PAGD). Audito metu buvo vertinta tik kaip VST atlieka jai pavestą funkciją užkirsti kelią bei likviduoti pavojus žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, ypatingų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais šiuo metu galiojančių teisės aktų apibrėžtose ribose ir nevertintos kitų valstybės institucijų vykdomos funkcijos.

Lietuvos Respublikos Seimas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 144 straipsnio antrąja dalimi, Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo 6 straipsnio 1 dalimi ir atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Prezidento 2022-02-24 dekretą Nr. 1K-872 „*Dėl nepaprastosios padėties paskelbimo*“, 2022-02-24 nutarimu Nr. XIV-929 „*Dėl Lietuvos Respublikos Prezidento sprendimo paskelbti nepaprastąją padėtį patvirtinimo*“, įvedė nepaprastąją padėtį.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucijos 67 straipsnio 20 punktu, 144 straipsnio pirmąją dalimi, 145 straipsniu ir Lietuvos Respublikos nepaprastosios padėties įstatymo 5 straipsniu, 6 straipsnio 1 dalimi, 7 straipsnio 1 dalimi, 28 straipsniu, Lietuvos Respublikos Seimas 2022-03-10 nutarimu Nr. XIV-932 „*Dėl nepaprastosios padėties įvedimo*“ nutarė: Nepaprastosios padėties metu taikyti nepaprastąsias priemones, nurodytas Nepaprastosios padėties įstatymo 28 straipsnyje: sustiprinta nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių, įrenginių ir turto (toliau – svarbūs objektai) apsauga. Ministerijos, kurių veiklos sritims priskirti svarbūs objektai, kartu su svarbių objektų operatoriais ir (ar) valdytojais organizuoja sustiprintą svarbių objektų apsaugą, įskaitant organizacinių ir (ar) techninių priemonių diegimą, sustiprinto kibernetinio saugumo užtikrinimą, taip pat apsaugos zonų aplink svarbius objektus, kuriuose draudžiamas asmenų lankymasis, nustatymą. VST ir Lietuvos policija užtikrina sustiprintą reagavimą į saugumo incidentus svarbiuose objektuose ir sustiprintą patruliavimą prie svarbių objektų.

2021-2022 m. laikotarpiu nepaprastoji padėtis Lietuvoje buvo įvesta (paskelbta, pratęsta) aštuonis kartus dėl dviejų situacijų – masinio užsieniečių antplūdžio į ES organizavimo ir Rusijos Federacijos 2022 m. vasario 24 d. pradėtos karinės agresijos Ukrainos atžvilgiu.

Vidaus audito metu buvo nustatyta, kad audituojamuoju laikotarpiu, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1226 „*Dėl karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje paskelbimo*“ nuostatomis, VST pareigūnai buvo pasitelkti paskelbto karantino režimo užtikrinimui taip (pasitelkimo teisinį pagrindimas, įvykdytos užduotys):

1) Vidaus reikalų ministro 2020-12-15 įsakymu Nr. 1V-1318 „*Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybinės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus*

reikalų ministerijos ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų pasitelkimo“ leista pasitelkti 2020 m. gruodžio 18-20 d., 2020 m. gruodžio 23-27 d., nuo 2020 m. gruodžio 31 d. iki 2021 m. sausio 3 d. asmenų, vykšančių už savo gyvenamosios vietos savivaldybės teritorijos ribų, kontrolei nustatytuose postuose VST pareigūnus:

- 8 pareigūnus su 4 tarnybinėmis transporto priemonėmis Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 6 pareigūnus su 3 tarnybinėmis transporto priemonėmis Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion.

2) Vidaus reikalų ministro 2021-01-07 įsakymu Nr. 1V-22 „*Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Valstybinės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pareigūnų pasitelkimo“* leista pasitelkti 2021 m. sausio 8, 9, 15, 16, 22, 23, 29 ir 30 asmenų, vykšančių už savo gyvenamosios vietos savivaldybės teritorijos ribų, kontrolei nustatytuose postuose VST pareigūnus:

- 8 pareigūnus su 4 tarnybinėmis transporto priemonėmis Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 6 pareigūnus su 3 tarnybinėmis transporto priemonėmis Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion.

3) Vidaus reikalų ministro 2021-01-29 įsakymu Nr. 1V-90 „*Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų pasitelkimo“* leista pasitelkti 2021 m. vasario 1-28 d. karantino režimo kontrolės funkcijoms vykdyti VST pareigūnus:

- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;

4) Vidaus reikalų ministro 2021-03-30 įsakymu Nr. 1V-250 „*Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, Valstybinės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų pasitelkimo“* leista pasitelkti 2021 m. balandžio 2-5 d. karantino režimo kontrolės funkcijoms vykdyti VST pareigūnus:

- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;
- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion;

- 4 pareigūnus su 2 tarnybinėmis transporto priemonėmis Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato žinion.

VST pareigūnai paskelbto karantino režimo užtikrinimui buvo skirti su tarnybinėmis transporto priemonėmis ir jiems pavestas užduotis įvykdė.

Pastebėjimas Nr. 1. – Dėl Viešosios tvarkos apsaugos komendantūrų:

Atkreiptinas dėmesys, kad Nepaprastosios padėties įstatymas (2 ir 4 straipsniai) numato, kad įvedus nepaprastąją padėtį, sprendime įvesti nepaprastąją padėtį nurodoma institucija, atsakinga už nepaprastosios padėties valdymą, imasi visų reikalingų priemonių nepaprastosios padėties įvedimo tikslui pasiekti. **Prireikus nepaprastosios padėties tikslams pasiekti** institucijos, atsakingos už nepaprastosios padėties valdymą, vadovas steigia **viešosios tvarkos apsaugos komendantūras**. Viešosios tvarkos apsaugos komendantūra – *valstybės institucija, sudaryta iš vidaus tarnybos sistemos, Valstybės saugumo departamento pareigūnų, krašto apsaugos sistemos institucijų karių ir tarnautojų, kitų valstybės ir savivaldybių institucijų atstovų ir Lietuvos šaulių sąjungos narių (šaulių) siekiant užtikrinti visuomenės saugumą ir viešąją tvarką nepaprastosios padėties metu*. Institucijos, atsakingos už nepaprastosios padėties valdymą, vadovo duoti teisėti nurodymai ir išleisti įsakymai yra privalomi visoms valstybės ir savivaldybių institucijoms, viešosios tvarkos apsaugos komendantūroms bei fiziniams ir juridiniams asmenims.

Įvedus Nepaprastąją padėtį, institucija, atsakinga už nepaprastosios padėties valdymą, įsteigs Viešosios tvarkos apsaugos komendantūrą, į kurios sudėtį bus įtraukti ir VST pareigūnai. **VST nereglamentavusi, kaip tarnyba veiks Viešosios tvarkos apsaugos komendantūros sudėtyje.**

Išvada:

2021 m. karantino paskelbimo laikotarpiu VST pareigūnai buvo pasitelkiami karantino režimo kontrolės funkcijoms vykdyti. VST pavestas užduotis įvykdė. VST yra pasirengusi ypatingų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais, užkirsti kelią bei likviduoti pavojus žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui ypatingų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais.

7. VST PASIRENGIMO PADĖTI KITOMS ĮSTAIGOMS PRIE VRM ATLIKTI PAVESTAS FUNKCIJAS IR ŠIOS FUNKCIJOS VYKDYMO EFEKTYVUMO ĮVERTINIMAS

1. Dėl VST pareigūnų pasitelkimo

Vidaus audito metu buvo nustatyta, kad vadovaujantis vidaus reikalų ministro 2016-10-05 įsakymu Nr. 1V-695 „Dėl Policijos, Viešojo saugumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos, Vadovybės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų pasitelkimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, audituojamuoju laikotarpiu VST pajėgos buvo pasitelkiamos. Be VST pajėgų pasitelkimo atvejų, paskelbto karantino režimo užtikrinimui (*paminėtų vidaus audito ataskaitos 7 skyriuje „VST pasirengimo užkirsti kelią bei likviduoti pavojus žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui ypatingų ir ekstremaliųjų situacijų atvejais įvertinimas“*), VST pareigūnai dar buvo pasitelkiami taip (pasitelkimo teisinį pagrindimas, įvykdytos užduotys):

1) Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie VRM 2021-02-26 raštu „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie LR VRM pajėgų pasitelkimo“, kreipėsi skirti 13 VST pareigūnų, kurie padėtų Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnybos prie VRM Kauno apygardos valdybos pareigūnams 2021 m. kovo 2 d.

atlikti baudžiamojo proceso veiksmus Kauno ir Telšių apskrityse: sulaukyti įtariamuosius, juos konvojuoti, atlikti kratas, užtikrinti įvykio vietos apsaugą.

2) Policijos departamentas prie VRM 2021-05-06 raštu Nr. 5-S-7723 „*Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų pasitelkimo*“, kreipėsi į VST dėl 150 VST pareigūnų pasitelkimo užtikrinant viešąją tvarką, visuomenės ir eismo saugumą 2021 m. gegužės 15 d. mitingo „*Didysis šeimos gynimo maršas*“ metu.

3) Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM 2021-05-26 raštu Nr. 21-14-1018 „*Dėl Viešojo saugumo tarnybos pajėgų pasitelkimo*“, siekiant užkirsti nelegalios migracijos ir rūkalų kontrabandos srautus sienos ruože su Baltarusijos Respublika, kreipėsi į VST prašydama skirti pareigūnus nuo 2021 m. gegužės 28 iki birželio 11 d. imtinai:

- 6 – į Tverėčiaus pasienio užkardą
- 4 – į A. Barausko pasienio užkardą;
- 7 – į G. Žagunio pasienio užkardą.

4) Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM 2021-06-16 raštu Nr. 21-14-1151 „*Dėl Viešojo saugumo tarnybos pajėgų pasitelkimo*“, siekiant užkirsti nelegalios migracijos ir rūkalų kontrabandos srautus sienos ruože su Baltarusijos Respublika, kreipėsi į VST prašydama skirti pareigūnus nuo 2021 m. birželio 18 iki liepos 9 d. imtinai:

- 6 – į Tverėčiaus pasienio užkardą;
- 4 – į A. Barausko pasienio užkardą;
- 7 – į G. Žagunio pasienio užkardą;
- 2 – į Užsieniečių registracijos centrą.

5) Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos, vykdydamas kriminalinės subkultūros apraiškų mažinimo priemones, organizuodamas papildomas prevencines priemones, skirtas Pravieniškių pataisos namų-atviros kolonijos išorės stebėjimo ir sustiprintai nuteistųjų priežiūrai, 2021-07-02 raštu Nr. 1S-2172 „*Dėl patruliavimo 2021 m. liepos 19-25 dienomis Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos prieigose*“, kreipėsi į VST, skirti pareigūnus patruliavimui Pravieniškių pataisos namų-atvirosios kolonijos visų trijų sektorių prieigose nuo 2021 m. liepos 19 d. iki 2021 m. liepos 25 d. užtikrinant įstaigos išorės stebėjimą, užkardyti galimą draudžiamų daiktų patekimą į įstaigos teritoriją, užkirsti kelią galimiems neramumams ir teisės pažeidimams.

6) Vadovaudamasis Policijos, VST, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie VRM ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie VRM pareigūnų pasitelkimo tvarkos aprašu, patvirtintu vidaus reikalų ministro 2016-10-05 įsakymu Nr. 1V-695 ir atsižvelgdamas į Policijos departamento prie VRM 2022-11-25 teikimą Nr. 5-S-23630, vidaus reikalų ministras 2022-12-07 įsakymu Nr. 1V-753 „*Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pajėgų pasitelkimo*“, patvirtino savo žodinį leidimą 2021 m. rugpjūčio 10 d. policijai pasitelkti 184 VST pareigūnus padėti užtikrinti viešąją tvarką mitingo prie Lietuvos Respublikos Seimo pastato Vilniuje metu.

Policijos departamentas, atsižvelgdamas į nestabilią geopolitinę situaciją regione ir į galimas grėsmes, susijusias su smurto proveržiais, išpuoliais prieš gyvybiškai svarbią šalies infrastruktūrą, nuo 2023 metų vasario mėnesio planuoja šalyje stiprinti viešosios tvarkos ir eismo saugumo užtikrinimą bei vykdyti papildomas policines priemones. Siekdami stiprinti institucijų bendradarbiavimą ir sąveiką užtikrinant viešąją saugumą, 2023-01-31 raštu Nr. 5-S-2161 „*Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos pareigūnų pasitelkimo*“ kreipėsi į VST.

Vadovaudamiesi Policijos, VST, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pareigūnų pasitelkimo tvarkos aprašo, patvirtinto vidaus reikalų ministro 2016-10-05 įsakymu Nr. 1V-695 4 punktu, paprašė 2023 m. vasario 1-28 d. skirti iki 50 (penkiasdešimt) (vienu metu) VST pareigūnų (su transporto priemonėmis) Lietuvos kelių policijos tarnybos, Vilniaus ir Kauno apskričių vyriausiųjų policijos komisariatų žinion. Skiriamą VST pajėgų

skaičių, vykdomas užduotis, VST laiką ir kitus su pasitelkimu susijusius klausimus paprašė derinti su minėtų policijos įstaigų atsakingais pareigūnais.

VST pajėgos, esant VRM statutinių įstaigų prašymui, buvo skiriamos ir joms pavestas užduotis **įvykdė**.

Išvada: VST pareigūnai buvo pasitelkiami siekiant užkirsti kelią galimiems neramumams ir teisės pažeidimams. Savo funkcijas įvykdė, nusiskundimų nebuvo.

8. VST PASIRENGIMO REAGUOTI Į INCIDENTUS (PARENGTIES), SUSIDARIUS YPATINGAI AR EKSTREMALIAJAI SITUACIJAI, ĮVERTINIMAS

Lietuvos Respublikos Viešojo saugumo tarnybos įstatyme yra nustatyta, kad VST – Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui atskaitinga **nuolatinės specialiosios parengties** valstybės įstaiga³¹. Ši nuostata pakartota ir VST Nuostatuose³².

VST pasirengimas reaguoti į incidentus yra reglamentuotas VST vidaus teisės aktuose:

- VST vado 2018-12-31 įsakymas Nr. 47V-1518 „Dėl Viešojo saugumo tarnyboje prie Vidaus reikalų ministerijos veiklos organizavimo aliarmo ir pasitelkimo metu tvarkos aprašo patvirtinimo“ (2020-03-09 įsakymo Nr. 47V-268 redakcija), toliau – Aliarmo tvarkos aprašas;

- VST vado 2016-04-20 įsakymas Nr. 47V-326 „VST pajėgų reagavimo į incidentus, susijusius su specialaus tranzito schemas pažeidimais, tvarkos aprašas (2021-06-16 įsakymo Nr. 47V-406 redakcija), toliau – Specialaus tranzito schemas aprašas.

- VST vado 2018-04-06 įsakymas Nr. 47V-415 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos specialiųjų užduočių grupių darbo organizavimo“, toliau – SUG darbo aprašas;

- Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos saugomų objektų apsaugos organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas VST vado 2018-01-17 įsakymu Nr. 47-47[V-2(RN) „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos saugomų objektų apsaugos organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

Vidaus audito metu nustatyta:

1. Dėl reagavimo laiko:

1. Tarnybos Jungtinis operacijų centras vadovaudamasis Aliarmo tvarkos aprašo nuostatomis, analizuoja ir sistemina informaciją apie paros tarnybų vykdymo eigą, apimtis ir pajėgumus, reaguojant į įvykius bei užtikrina sąveiką tarp Tarnybos dalinių budėtojų; Tarnybos vado nurodymu skelbia aliarmą Tarnyboje. Apraše taip pat yra nurodyti galimi incidentai ir jų kodai, nustatyti skelbiami atitinkami signalai „Aliarmas“ ir „Pasitelkimas“ bei pareigūnų amunicijos kodai (A1-A2-A3) ir komplektai.

2. Nepriklausomai nuo to, kaip dažnai gali prireikti VST pajėgų, Tarnyba privalo užtikrinti, kad Tarnybos pareigūnai atvyktų į ypatingos ar ekstremaliosios situacijos vietą ne vėliau kaip per 2 valandas nuo vidaus reikalų ministro įsakymo dėl Tarnybos pareigūnų panaudojimo ypatingai ar ekstremaliajai situacijai likviduoti priėmimo momento³³. Vadovaujantis Tarnybos vado įsakymu Vilniaus ir Kauno daliniai per 2 valandas 400 Tarnybos pareigūnų privalo atvykti į bet kurią Lietuvos vietą³⁴.

³¹ Lietuvos Respublikos Viešojo saugumo tarnybos įstatymo 3 str. 1d.

³² Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos nuostatai 1p.

³³ Lietuvos Respublikos Viešojo saugumo tarnybos įstatymo 8 str. 3d.

³⁴ Viešojo saugumo tarnybos vado 2012-07-30 d. įsakymas Nr.47V-491 „Dėl pareigybių skaičiaus VST nustatymo metodikos ir pareigūnų skaičiaus patvirtinimo VST padaliniuose“ 5 p.

Vidaus audito metu nenustatyta, kad Tarnyba reaguodama į ypatingos ar ekstremaliosios situaciją atvyktų vėliau kaip per 2 valandas.

3. Atskiruose VST vidaus dokumentuose taip pat yra nustatytas tikslus laikas, per kurį reaguojantys VST pareigūnai turi išvykti iš dislokacijos vietos:

- Specialaus tranzito schemas apraše įvardintos Tarnybos transporto priemonės, specialiosios priemonės bei VD, KD ir ORKA pareigūnų skaičius, turintis būti dislokacijos vietoje ir nustatyta, kad įvykus incidentui Specialiosios tranzito schemas ruože, pirma grupė (Tarnybos Vilniaus ir Kauno dalinių SUG bei ORKA komanda) iš dislokacijos vietos išvyksta **per 10 min. po užduoties paskelbimo** (6 punktas);

- SUG darbo apraše Tarnybos vadas nustatė SUG uždavinį – reaguoti į ypatingas situacijas konvojuose ir incidentus Tarnybos saugomuose objektuose (reagavimas **ne vėliau kaip po 10 minučių** nuo informacijos apie ypatingą situaciją ir (ar) incidento gavimo (2.2 p.).

Pažymėtina, kad Aliarmo tvarkos apraše **likusiems VST pareigūnams** (vykdantiems kitas kasdienes užduotis, iškvieštiems pareigūnams iš namų ir pan.), kuriems gali tekti papildomai išvykti į įvykio vietą, kad padėti anksčiau išvykusiems SUG ir ORKA pareigūnams, **tikslus parengties laikas nenustatytas**. Laiko neapibrėžtumas paskelbus aliarmą „provokuoja“ galimybę pareigūnams „neskubėti”.

2. Dėl nuolatinės specialiosios parengties režimo

1. Specialaus tranzito schemas apraše nustatyta, kad nuolatinė specialioji parengtis užtikrinama VST, reaguojant į galimus incidentus *24 val. per parą, 7 dienas per savaitę (24/7)* (3 p.).

2. Aliarmo tvarkos apraše nurodyta, kad Tarnybos vado ar jo įgalioto asmens sprendimu į incidento vietą **nedelsiant gali būti pasitelkti** Vilniaus ir Kauno dalinių SUG ir ORKA pareigūnai (18, 21 punktai).

3. VST taikos metu vykdomos kasdieninės užduotys (objektų apsauga, konvojavimas ir pan.) padeda palaikyti nuolatinį VST pasirengimą.

VST vykdydama kasdienes užduotis susiduria pareigūnų trūkumu (apie 30 proc. etatų neužpildyti), todėl praktiškai visas personalas yra paskirstomas užduočių vykdymui. Visa tai apsunkina VST parengties palaikymą, atsiranda rizika dėl ribotos galimybės būti nuolatinėje parengtyje, didėja rizika, kad nebus tinkamai reaguojama į susidariusią ypatingą ar ekstremaliąją situaciją.

4. Dalis VST pajėgų yra nuolatinės dislokacijos vietose ir yra nuolat pasirengusios veikti, kita dalis pajėgų – vykdo įprastines kasdienes funkcijas už dislokacijos ribų, o dar kita dalis yra atostogose, serga ir pan.

Siekiant „užtikrinti nuolatinę specialiąją parengtį bei greitą reagavimą į incidentus, Aliarmo tvarkos apraše nustatyta, kad pareigūnai, nurodyti Aliarmo pranešime, „*privalo kuo skubiau atvykti į dislokacijos vietas, registruotis Tarnybos padalinio apskaitos lape.*“ Pareigūnai taip pat privalo informuoti tiesioginį vadovą, išsiunčiant jam pranešimo gavimo laiką ir apytikslį atvykimo laiką judriojo ryšio telefonu. (12, 14 punktai).

Tarnybos pareigūnai, tarnautojai ir darbuotojai, negalintys laiku atvykti arba visai negalintys atvykti į tarnybos ar darbo vietą, apie tai nedelsdami turi informuoti savo tiesioginį vadovą ir nurodyti vėlavimo ar neatvykimo priežastis. Jeigu Tarnybos pareigūnai, tarnautojai ir darbuotojai apie savo neatvykimą dėl tam tikrų priežasčių negali pranešti patys, tai gali padaryti jų giminaičiai, artimieji ar kiti asmenys (Viešojo saugumo tarnybos Standartinės veiklos procedūrų 82 p.³⁵).

³⁵ Viešojo saugumo tarnybos Standartinės veiklos procedūrų, patvirtintų Viešojo saugumo tarnybos vado 2018-09-11 d. įsakymu Nr.47V-1063 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos Standartinės veiklos procedūrų patvirtinimo“ (2021-12-10 įsakymo Nr. 47V-806 redakcija) 82 p..

Pastebėjimas Nr. 2 – Dėl VST pareigūnų, nesančių nuolatinės dislokacijos vietoje:

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad susidarius ypatingai ar ekstremaliajai situacijai, dėl to, kad dalis VST pareigūnų nėra nuolatinės dislokacijos vietose (ne darbo diena, liga, atostogos ir pan.), gali būti surinktas mažesnis nei reikiamas pareigūnų skaičius. Teisės aktai neįpareigoja visų VST pareigūnų ne tarnybos metu reaguoti į susidariusią ypatingą ar ekstremaliąją situaciją. (išskyrus pareigūnus nustatyta tvarka, budinčius namuose ar iš anksto patarčioje tarnybos vietovės vietoje). Po nustatytų darbo valandų pareigūnai reaguoti yra pasirengę tik pagal žodinį susitarimą, t. y. nuolatinio budėjimo režimas netaikomas.

Pažymėtina, kad VST nėra reglamentavusi kaip VST pareigūnams bus siunčiamas ALIARMO pranešimas. Pasak VST pareigūnų, ALIARMO pranešimu suprantamas telefono ryšiu persiųstas pranešimas apie incidentą ir poreikį reaguoti. Tačiau nėra aišku kaip pareigūnas, nesantis nuolatinės dislokacijos vietoje, gaus ALIARMO pranešimą ir/ar galės informuoti tiesioginį vadovą, jei tuo metu neveiks ar bus blokuojamas telefono ryšis ir pan. Be telefono ryšio nėra numatyti jokie kiti alternatyvūs pareigūnų informavimo būdai. Taip pat nėra nustatyti pareigūnų privalomi atvykimo į dislokacijos vietas būdai, jei VST nuolatinės dislokacijos vietoje susidaro ypatinga ar ekstremalioji situacija. Taip atsiranda rizika, kad susidarius ypatingai ar ekstremaliajai situacijai, į VST dislokacijos vietą atvyks mažesnis pareigūnų skaičius nei tuo metu bus reikalinga.

3. Dėl operatyvaus reagavimo organizavimo

VST saugomų objektų apsauga užtikrinama ne tik stacionarios apsaugos režimu, bet ir reagavimo būdu. Reagavimo tvarka yra reglamentuota VST Pajėgų reagavimo į pavojaus signalą saugomuose objektuose tvarkos apraše³⁶. Objekto apsaugos pamainos pareigūnas, budėdamas vienas ir kilus grėsmei (incidentui) saugomame objekte ne visada gali užkirsti kelią neteisėtiems veiksams, todėl saugomų objektų apsaugos postuose įrengiami pavojaus mygtukai. Objekto apsaugos pamainos pareigūnas vykdydamas pavestas funkcijas apsaugos poste, atsiradus incidentams saugomuose objektuose privalo nedelsdamas perduoti pavojaus signalą, naudodamas pavojaus mygtuką ir jei leidžia aplinkybės, apie tai radijo ryšio priemonėmis, telefonu ar žodžiu informuoti apsaugos pamainos vyresnįjį³⁷. Objektų apsaugos postuose įrengti PM pavojaus signalą perduoda atitinkamai Tarnybos teritorinio dalinio budėtojiui ir JOC budinčiam pareigūnui, kuris esant poreikiui, Aliarmo tvarkos aprašo nustatyta tvarka skelbia signalą „Aliarmas“ ORKA komandai ir (ar) kitiems Tarnybos struktūriniais padaliniais pagal kompetenciją³⁸. Vadovaujantis Viešojo saugumo tarnybos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis VST Vilniaus ir Kauno daliniuose bei VST ORKA komandoje kiekvienai pamainai yra sudaromos specialiųjų užduočių grupės³⁹, kurios reaguoja į ypatingas situacijas konvojuose arba prireikus juos vykdo, reaguoja į incidentus VST saugomuose objektuose ir esant reikalu sustiprina minėtų objektų apsaugą, reaguoja į geležinkelio incidentus.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad didžioji dalis VST saugomų objektų yra nutolę nuo VST nuolatinės dislokacijos vietos. Dėl didesnių atstumų ir ekonominio pagrįstumo VST negali išlaikyti nuolat patruliuojančių pareigūnų ekipažo su transporto priemone. Kad užtikrinti pakankamo lygio operatyvaus reagavimo be ORKA komandos ir (ar) kitiems Tarnybos struktūriniais padaliniais pagal kompetenciją aktyvavimo, VST Pajėgų reagavimo į pavojaus signalą saugomuose objektuose tvarkos apraše numatyta, kad „*esant būtinumui JOC budintis informuoja apie incidentą objekte policijos įstaigos operatyvaus valdymo padalinio budintį pareigūną pagal teritoriją*“⁴⁰. Taip siekiant

³⁶ 2021 m. birželio 16 d. VST vado įsakymas Nr.47V-398 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie LR VRM pajėgų reagavimo į pavojaus signalą saugomuose objektuose tvarkos aprašo patvirtinimo“).

³⁷ VST Pajėgų reagavimo į pavojaus signalą saugomuose objektuose tvarkos aprašo 6 punktai.

³⁸ VST Pajėgų reagavimo į pavojaus signalą saugomuose objektuose tvarkos aprašo 7-8, 10 punktai.

³⁹ 2018 m. balandžio 6 d. VST vado įsakymas Nr. 47V-415 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie LR VRM specialiųjų užduočių grupių darbo organizavimo“.

⁴⁰ VST Pajėgų reagavimo į pavojaus signalą saugomuose objektuose tvarkos aprašo 10.4, 12.6, 13.6 punktai.

operatyvaus reagavimo VST gali pasinaudoti reaguojančio policijos ekipažo, dirbančio 24/7 režimu, pagalba.

Pastebėjimas Nr. 3 – Dėl vieningo valdymo centro, organizuojant operatyvų reagavimą:

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad susidarius ypatingai ar ekstremaliajai situacijai, yra **būtinai operatyvus reagavimas į incidentus**. Dabartinė VST reagavimo schema yra paremta žmogiškuoju faktoriumi – informacija apie incidentą perduodama grandine – objekto apsaugos pamainos pareigūnas, esantis apsaugos poste, pamainos vyresnysis, Tarnybos teritorinio dalinio budėtojas ir Tarnybos Jungtinių operacijų centro (JOC) budintis pareigūnas, gavęs informaciją organizuoja Tarnybos pajėgų reagavimą į įvykius (priima operacinį sprendimą). Audito atlikimo metu **VST Jungtinių operacijų centro pareigūnai negali tiesiogiai gyvai (online) atsiradusius incidentus VST saugomuose objektuose stebėti** (vaizdas, garsas), nes nėra video ryšio su saugomo objektu (apsaugos postu).

Šiandieninis informacinių technologijų lygis sudaro galimybes, kad **saugomi objektai būtų stebimi techninėmis priemonėmis, valdant informaciją iš vieno valdymo centro**. Ir taip būtų organizuojamas operatyvus reagavimas, gaunant aktualią informaciją tiesiogiai iš įvairių informacinių modulių, įskaitant vaizdą ir garsą iš incidento vietos. Tai leistų automatizuoti incidentų identifikavimą, jų valdymą bei sumažintų galimas žmogiškojo faktoriaus klaidas. Vieno valdymo centro modelis, informacinėmis technologijomis valdoma informacija iš VST saugomų objektų, ne tik leistų maksimaliai efektyviai organizuoti reagavimo pajėgų darbą (objektų apsaugai reikalinga minimali fizinė apsauga), bet ir padėtų JOC valdyti informaciją apie operacijos eigą, suteiktų išsamią informaciją kiekvienam VST pareigūnui apie Aliarmo paskelbimą ir pareigūno funkcijas (ekipuotė, ginkluotė, automobilis, kuriuo bus išvykstama, išvykimo laikas ir pan.).

4. Dėl VST karinės parengties režimo

Lietuvos kariuomenės vadas reikalavimų VST parengčiai nėra nustatęs (t. y. karinės parengties režimo reikalavimai VST netaikomi).

Išvados:

1. VST ypatingos ar ekstremaliosios situacijos atveju yra pasirengusi reaguoti. Tačiau įgyvendinant svarbių valstybės objektų apsaugos funkciją, VST Jungtinių operacijų centro pareigūnai negali tiesiogiai (*online*) atsiradusius incidentus VST saugomuose objektuose stebėti (vaizdas, garsas) 24/7 režime, nes nėra video ryšio su saugomo objektu (apsaugos postu). Todėl pailgėja operatyvaus reagavimo laikas, mažėja reagavimo efektyvumas.

2. VST, vykdydama kasdienes užduotis, susiduria su pareigūnų trūkumu bei ribota galimybe visiems VST pareigūnams būti nuolatinėje specialiojoje parengtyje, o tai apsunkins VST pasirengimą reaguoti susidarius ypatingajai ar ekstremaliajai situacijai.

9. VST DALYVAVIMO TARPTAUTINĖSE MISIJOSE IR OPERACIJOSE ĮVERTINIMAS

Audito metu buvo vertinta kaip VST atlieka jai pavestą dalyvavimo tarptautinėse misijose ir operacijose funkciją šiuo metu galiojančių teisės aktų aspektu.

Viešojo saugumo tarnybos įstatymo 7 straipsnio 11 punkte nustatyta, kad VST dalyvauja Jungtinių Tautų, kitų tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos, užsienio valstybių operacijose ir misijose Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka. To paties straipsnio 12 punkte nustatyta, kad VST bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos ir užsienio valstybių teisėsaugos ir kitomis

institucijomis ir įstaigomis, tarptautinėmis organizacijomis Tarnybos kompetencijos klausimais. Šios funkcijos taip pat perkeltos ir į VST nuostatų 7.11– 7.12 punktus.

2004 m. kaip vienas iš Europos Sąjungos krizių valdymo instrumentų buvo įkurtos Europos žandarmerijos pajėgos (EUROGENDFOR). Nuo 2009 m. VST šioje organizacijoje suteiktas partnerės statusas.

VST vado įsakymu⁴¹ yra patvirtinta Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, pareigūnų pretenduojančių dalyvauti tarptautinėse operacijose (misijose), tarptautinėse ir nacionalinėse pratybose, kursuose, mokymuose ir seminaruose atrankos komisija bei jos darbo reglamentas (toliau – Komisijos darbo reglamentas). Atkreiptinas dėmesys, kad šios komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio, o ne privalomojo. Į misijas pareigūnai siunčiami ir misijose dalyvaujančių pareigūnų vadų siūlymu. Vadovaujantis šiuo reglamentu yra skiriami pareigūnai dalyvauti tarptautinėse operacijose (misijose).

Dalyvavimas misijose 2021-2022 m.

➤ Per 2021-2022 m. VST dalyvavo vienoje EULEX KOSOVO misijoje Europos žandarmerijos pajėgų Rezervinio suformuoto policijos padalinio (angl. *Reserved formed police unit*) sudėtyje – 5 pareigūnai. Pritarimą dalyvavimui šioje misijoje išreiškė ir VRM 2022-09-09⁴².

Į šią misiją pareigūnai buvo komandiruoti VST vado įsakymu, o ne vadovaujantis Komisijos darbo reglamentu ir jame nustatyta tvarka bei kriterijais, kuriuos turi atitikti pareigūnai, siunčiami į misijas. VST atstovai paaiškino, kad visi 5 išsiųsti pareigūnai buvo iš vieno padalinio Operatyvaus reagavimo kontratakos komandos (toliau – ORKA). Siekiant išlaikyti objektyvumą du pareigūnai buvo siūdomi 1-ojo būrio vado ir du pareigūnai buvo siūdomi 2-ojo būrio vado. Vieną pareigūną skyrė ORKA vadas. Itin svarbu, kad būtų atrinkti tokie pareigūnai, kurie užtikrintų taktinio lygmens pozicijas kovinėms užduotims įvykdyti. Tad manytina, kad šiuo atveju, kai į misiją siunčiami pareigūnai parinkti ne sudarius Komisiją, o vadų siūlymu, įvertinus visas objektyvias aplinkybes ir pareigūnų tinkamumą iškeltiems misijos tikslams, siuntimo į misijas tvarka nėra pažeidžiama, juolab, kad Komisijos sprendimai būna ne imperatyvus, o tik rekomendaciniai.

➤ 2022 m. VST taip pat delegavo vieną ryšių palaikymo pareigūną į Europos žandarmerijos centrinę pajėgų būstinę Vinčenzoje (Italija). Atrankos komisija patvirtino vienintelį aplikavusį kandidatą.

Atkreiptinas dėmesys, kad vykdomų misijų skaičius buvo sumažėjęs dėl COVID 19 pandemijos.

VST atstovai nurodė, kad jiems užtenka pareigūnų, kurie vyktų į misijas, šią funkciją jie atlieka nesusidurdami su žmogiškųjų išteklių trūkumu.

VST vykdydami minėtą funkciją bendradarbiauja su Vidaus reikalų ministerija, Užsienio reikalų ministerija, Prancūzijos Nacionaline žandarmerija, Portugalijos Nacionaline gvardija, Italijos karabinieriais, Vokietijos Federaline policija. Su nurodytomis užsienio valstybėmis, išskyrus Vokietiją, bendradarbiaujama Europos žandarmerijos pajėgų rėmuose, o su Vokietija nacionalinių dvišalių susitarimų pagrindu.

Išvada:

Dalyvavimo tarptautinėse misijose ir operacijose funkcijos vykdymas yra užtikrinamas, pareigūnai vykimui į misijas yra atrenkami nustatyta tvarka.

⁴¹ Viešojo saugumo tarnybos vado 2019 m. liepos 11 d. įsakymas Nr. 47V-893 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos, pareigūnų pretenduojančių dalyvauti tarptautinėse operacijose (misijose), tarptautinėse ir nacionalinėse pratybose, kursuose, mokymuose ir seminaruose atrankos komisijos sudarymo ir jos darbo reglamento patvirtinimo“.

⁴² Vidaus reikalų ministerijos 2022 m. rugsėjo 9 d raštas Nr. 1D-4737 „Dėl Eulex Kosovo misijoje“.

10. VST PASIRENGIMO GINTI VALSTYBĘ KARO METU ĮVERTINIMAS

Funkcija – **ginkluotųjų pajėgų sudėtyje ginti valstybę** karo metu – valstybės mastu be VST priskirta dar vienai VRM statutinei institucijai – Valstybės sienos apsaugos tarnybai prie VRM. Audito metu buvo vertinta tik kaip VST yra pasirengusi atlikti jai pavestą funkciją – ginkluotųjų pajėgų sudėtyje ginti valstybę karo metu šiuo metu galiojančių teisės aktų apibrėžtose ribose.

Įgyvendindama Viešojo saugumo tarnybos įstatyme nustatytą uždavinį „*ginti valstybę karo atveju*“ (6 straipsnio 7 punktą) VST vykdo funkciją: „*ginkluotųjų pajėgų sudėtyje gina valstybę karo metu*“ (7 straipsnio 9 punktą).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos karo padėties įstatymu, VST tampa pavaldi ir atskaitinga ginkluotųjų pajėgų vadui ir vykdo valstybės ginkluotos gynybos ir ginkluotųjų pajėgų mobilizacijos planuose numatytas uždutis (11 straipsnio 1 punktą). Ginkluotųjų pajėgų vadas, atsižvelgdamas į valstybės ginkluotos gynybos poreikius, karo padėties metu užtikrina VST funkcijų atlikimo tęstinumą (11 straipsnio 2 punktą).

Lietuvos kariuomenės vadas 2022-07-22 patvirtino operacinį planą „Tvirtovė-LK-3“, kuriame nustatytas VST parengimo valstybės ginkluotajai gynybai veiksmų planas⁴³.

VRM, vadovaudamasi operaciniu planu „Tvirtovė-LK-3“, kartu su KAM 2023-01-12 patvirtino VRM institucijų, priskiriamų ginkluotosios pajėgoms, parengimo valstybės ginkluotajai gynybai veiksmų planą⁴⁴.

VST, būdama civilinė mobilizacijos institucija (VRM pavaldus subjektas), turi vykdyti VRM mobilizacijos plane jai numatytus veiksmus ir priemones (LR Mobilizacijos ir priimančios šalies paramos įstatymo 11 straipsnio 1 d. 1 punktą). VRM turi pasitvirtinusi savo mobilizacinį planą, kuriame VST yra numatyti veiksmai ir priemonės⁴⁵.

Vidaus audito metu nustatyta:

1. Dėl VST funkcijų atlikimo tęstinumo karo padėties metu ir karo meto uždutiu vykdymo:

Pastebėjimas Nr. 4 – Dėl VST transformacijos iš taikos meto į karo meto struktūras:

Įsigaliojus karo padėties teisiniam režimui, kai VST priskiriama Ginkluotųjų pajėgų vado pavaldumui, VST turi būti reorganizuojama pagal karo meto struktūrą.

VST, perėjimui iš taikos meto į karo meto struktūrą, nereglementavo:

- kiek VST reikia laiko, kad VST transformuotųsi iš taikos meto į karo meto struktūrą;
- kaip bus vykdomas VST taikos meto struktūros reorganizavimas į karo meto struktūrą ir bus integruojamasi į Ginkluotąsias pajėgas.

Pastebėjimas Nr. 5 – Dėl VST nuolatinės dislokacijos vietos pakeitimo:

VST neturi Tarnybos ir jos resursų perdislokavimo vietų. Taip pat VST nereglementavo kaip karo meto struktūros VST vykdys Tarnybos ir jos resursų “decentralizavimą” į laikinas dislokacijos vietas.

Pastebėjimas Nr. 6 – Dėl VST karo meto uždutiu vykdymo:

Paskelbus karo padėtį, VST tęsia taikos metui nustatytą uždutiu vykdymą ir turi būti pasirengusi vykdyti papildomas Ginkluotųjų pajėgų vado uždutis.

⁴³ Operacinis planas patvirtintas Lietuvos kariuomenės vado 2022-07-22 d. įsakymui Nr.V-59S .

⁴⁴ Veiksmų planas patvirtintas Vidaus reikalų ministro ir Krašto apsaugos ministro 2023-01-12 įsakymui Nr. VR-1RN/1-1RN-1(RN).

⁴⁵ Vidaus reikalų ministerijos Mobilizacinis planas patvirtintas vidaus reikalų ministro 2021-07-22 įsakymu Nr. 1-1RN-1(S).

Dabar yra sudėtinga nustatyti, kokios tai gali būti užduotys. Ukrainos vidaus reikalų sistemos institucijos, dalyvaujančios 2022-2023 m. kariniame konflikte, sukauptė tam tikros patirties kaip turi būti kovojama su okupantais. VST neperima ir neapibendrina Ukrainos vidaus reikalų sistemos institucijų patirties. Įvertinusi Ukrainos vidaus reikalų sistemos institucijų patirtį, VST, atsiradus poreikiui, galėtų geriau pasirengti vykdyti karo metui būdingas užduotis.

2. Dėl VST mobilizacinio rezervo:

Pastebėjimas Nr. 7 – Dėl VST mobilizacinio personalo rezervo:

VST yra civilinės mobilizacijos institucija, kuri LR Vyriausybės nustatyta tvarka nėra įpareigota sudaryti ir tvarkyti savo civilinio mobilizacinio personalo rezervą.

Tačiau, įsigaliojus karo padėties teisiniam režimui, ir VST priskyrus Ginkluotųjų pajėgų vado pavaldumui, VST turi būti reorganizuojama pagal karo meto struktūrą. VST perėjimui iš taikos meto į karo meto struktūrą, planuojama nauja struktūra, paremta patvirtintų etatų skaičiumi. Tačiau faktiškai VST pareigūnų yra 28 proc. mažiau (audito atlikimo metu) negu patvirtintas etatų skaičius. Todėl VST transformuojantis į karo meto struktūrą, gali atsirasti žymus pareigūnų stygius.

3. VST aprūpinimas koviniais ištekliais:

VST padalinių kovinį aprūpinimą reglamentuoja VST padalinių kovinio aprūpinimo standartas, patvirtintas VST vado 2022-01-11 įsakymu Nr. 47V-20 „Dėl Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos kovinio aprūpinimo standarto patvirtinimo“ (2022-03-23 įsakymo Nr. 47V-174 redakcija) (toliau – Kovinio aprūpinimo standartas).

Pažymėtina, kad Kovinio aprūpinimo standartas iš dalies yra skirtas VST taikos meto užduotims vykdyti, nes **Kovinio aprūpinimo standartas parengtas tik VST taikos meto patvirtintai struktūrai.**

Įvertinus VST turimus žmogiškuosius išteklius (855 statutiniai pareigūnai 2022-12-31 duomenimis), Kovinio aprūpinimo standarte nustatytus kovinio aprūpinimo poreikius ir **faktinį aprūpinimą** kovine ginkluote, apsaugos priemonėmis ir ekipuote, darytina išvada, kad VST kovinis aprūpinimas nėra pilnai užtikrintas:

- VST pareigūnai **pilnai** yra aprūpinti tik antiriaušiniiais komplektais.
- Dalis trūkstamų priemonių yra įsigyjamos arba ruošiamasi jas įsigyti, nes skelbti viešieji pirkimai neįvyko.
- **Didžiausias trūkumas yra apsirūpinant naktinio matymo prietaisais ir kariniu apsauginiu komplektu (šalmu ir liemenės)**, kuriais pilnai aprūpinti yra tik ORKA ir SUG pareigūnai.
- **Trūksta nešiojamųjų radijo ryšio priemonių.** Turimos radijo ryšio priemonės (skaitmeninio ir analoginio nešiojamojo radijo ryšio komplektai) leidžia vykdyti kasdienes funkcijas, bet didžioji dalis radijo ryšio priemonių yra 12 metų senumo (esant poreikiui radijo ryšio priemonės yra remontuojamos). 2022 m. yra įvykęs viešasis pirkimas, pirkimo sutartis pasirašyta 2022-12-22 ir numatytas papildomas nešiojamų skaitmeninio ryšio stočių įsigijimas.
- VST turimų bepiločių orlaivių (dronų) skaičius atitinka Kovinio aprūpinimo standarte nustatytą aprūpinimo dronais poreikį, tačiau žinant šiuolaikinio karinio konflikto aktualijas, karo meto VST struktūrai reikalingas didesnis dronų skaičius.
- VST pareigūnai yra **pilnai** aprūpinti ginkluote (ne visi šaunamieji ginklai ir šaudmenys jiems yra NATO standarto). VST savo ginkluotėje turi pistoletus, pistoletus-kulkosvaidžius, NATO standarto automatinius šautuvus ir ne NATO standarto automatinius šautuvus, stambaus

kalibro ir lengvuosius kulkosvaidžius. VST taip pat turi sukaupę reikalingo kalibro būtiną šaudmenų atsargą.

VST, vadovaudamasi bendru VRM ir KAM 2023-01-12 įsakymu Nr. VR-1RN/1-1RN-1(RN) turi parengti VST OSIL (organizacinių sistemų ir įrangos lenteles) projektą ir pateikti jį tvirtinti vidaus reikalų ministrui ir Lietuvos kariuomenės vadui.

Audito atlikimo metu VST parengė VST OSIL projektą, bet dar nebuvo pateikusi jo tvirtinti vidaus reikalų ministrui ir Lietuvos kariuomenės vadui. Po to, kai OSIL bus patvirtintas, VST turės toliau planuoti ir aprūpinti Tarnybą pagal patvirtintą OSIL.

4. VST dalyvavimas pratybose su Lietuvos kariuomene:

Audituojamuoju laikotarpiu VST rengė Lietuvos kariuomenės ir VST 2021-2022 metų bendradarbiavimo priemonių planus, patvirtintus Lietuvos kariuomenės ir VST vadų 2021-03-08 įsakymu Nr. V-342/47V-178 ir 2022-01-26 įsakymu Nr.V-110/47V-52. Vadovaujantis minėtais planais, VST audituojamuoju laikotarpiu dalyvavo bendrose pratybose ir kituose renginiuose su Lietuvos kariuomene (LK) taip:

10 lentelė

2021 metai

Eil. Nr.	Pratybų rūšis	Pratybų, kuriose dalyvavo VST pareigūnai, skaičius.
1	Bendros su LK pratybos „Perkūno bastionas 2021“	1
2	Šaudymo pratybos poligone	1
3	Štabo darbo bei Padalinių stebėtojų (vertintojų) kursai	2
4	Šaudymo ir taktikos pratybos (ORKA pareigūnams)	4
5	Riaušių malšinimo pratybos LK koviniams daliniams, kurias vedė VST pareigūnai	2
	IŠ VISO bendrų su LK renginių:	10

11 lentelė

2022 metai

Eil. Nr.	Pratybų rūšis	Pratybų, kuriose dalyvavo VST pareigūnai, skaičius.
1	Bendros su LK pratybos „Perkūno griausmas 2022“, „Taiki strėlė 2022“ ir pratybose Subačiaus naftos terminale.	3
2	Lietuvos karo akademijos bandomosios stalo pratybos	1
3	Šaudybos kursai, kuriuos vedė LK instruktoriai	2
4	Štabo darbo kursai	1
5	LK kursai (Ginklininko, Parašiotinio rengimo, Nekinetinės operacijos okupuotoje teritorijoje, Mūšio apgyvendintoje vietovėje bei Karinės kovinės savigynos instruktorių kursai)	5
6	Šaudymo ir taktikos pratybos (ORKA pareigūnams)	11
7	Riaušių malšinimo pratybos LK koviniams daliniams ir Tarnybos pristatymas nuolatinės privalomosios pradinės karo tarnybos kariams, kurias vedė VST pareigūnai	4
	IŠ VISO bendrų su LK renginių:	27

Pažymėtina, kad daugumoje bendrų pratybų su Lietuvos kariuomene dalyvavo 1-4 VST pareigūnai, išskyrus atvejus, kai dalyvavo ORKA padalinio pareigūnai.

Išvada:

VST yra iš dalies pasirengusi ginti valstybę karo metu.

III. REKOMENDACIJOS

Rekomendacijos, skirtos Viešojo saugumo tarnybai prie VRM (toliau – VST):

Eil. Nr.	Rekomendacija	Pastebėjimo Nr., pagal kurį teikiama rekomendacija	Rekomendacijos reikšmingumo lygis
1.	Konsultuojantis su VRM, įvertinti kaip funkcionuos VST, jei įvedus Nepaprastąją padėtį, institucija, atsakinga už nepaprastosios padėties valdymą, įsteigs Viešosios tvarkos apsaugos komendantūrą , į kurios sudėtį bus įtraukti ir VST pareigūnai. Esant poreikiui, nustatyti atitinkamą VST tvarką.	Pastebėjimas Nr. 1	Vidutinis
2.	Papildyti Aliarmo tvarkos aprašą arba parengti naują <i>Specialios nuolatinės parengties dokumentą</i> su atitinkamų VST pareigūnų parengties lygių aprašymu (pvz. kasdieninis, sustiprintas, visiškos parengties lygiai) bei nuostatomis dėl reaguojančių grupių išvykimo laiko ir sekos, pareigūnų, nesančių nuolatinės dislokacijos vietoje informavimo, jų atvykimo fiksavimo ir pan.	Pastebėjimai Nr. 2	Didelis
3.	Apsvarstyti ir, identifikavus poreikį, parengti VST vieningo valdymo centro modelį , kai operatyvus reagavimas į incidentus organizuojamas IT ir ryšių technologijų pagalba gaunant tiesioginę vaizdo informaciją iš incidento vietos 24/7 režime iš visų VST saugomų objektų.	Pastebėjimai Nr. 3	Vidutinis
4.	Konsultuojantis su KAM detalizuoti VST karo meto struktūrą, parengiant VST karo meto pareigybių ir jas užpildysiančių taikos meto VST pareigybių sąrašus.	Pastebėjimas Nr. 4	Vidutinis
5.	Konsultuojantis su VRM ir KAM, numatyti VST susitelkimo rajonus (infrastruktūrą) ir VST teritorinių dalinių perdislokavimo vietas valstybės ginkluotos gynybos užduotims vykdyti ir įtraukti reikiamą infrastruktūrą į VST mobilizacinius poreikius.	Pastebėjimas Nr. 5	Didelis
6.	Konsultuojantis su VRM ir KAM, ir įvertinus Ukrainos vidaus reikalų sistemos institucijų, dalyvaujančių kariniame konflikte, patirtį kovojant su okupantais, atlikti analizę, kaip VST, perėjusi į Ginkluotųjų pajėgų vado pavaldumą: - tęs taikos metui nustatytų užduočių vykdymą karo metu; - vykdys papildomas Ginkluotųjų pajėgų vado užduotis.	Pastebėjimas Nr. 6	Didelis
7.	Įvertinti galimybes ir teikti siūlymus VRM vadovybei dėl VST personalo rezervo rengimo.	Pastebėjimas Nr. 7	Didelis

Vedėja

Rasa Rybakovienė

Vidaus auditorius (patarėjas),
vidaus audito grupės vadovas

Albinas Rukavičius

Vidaus auditorė (vyriausioji specialistė)

Gintarė Sidaugienė

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų
ministerijos Vidaus audito skyriaus vyriausiasis specialistas

Ernestas Subačius

Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Vidaus
reikalų ministerijos Vidaus audito skyriaus vyriausioji specialistė

Jolita Štukėnaitė

Vidaus audito ataskaita pateikta:

Vidaus reikalų ministrei Agnei Bilotaitei

Vidaus reikalų viceministrui Vitalijui Dmitrijevui

Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vado pavaduotojui, atliekančiam vado
funkcijas, Arūnui Paulauskui

VST APRŪPINIMAS TARNYBINE UNIFORMA

2023 m. vasario mėn. duomenys:

- Faktiškai dirbančių pareigūnų skaičius – 855.
- Patvirtintų pareigybių skaičius – 1 348.
- Faktiškai dirbančių pareigūnų aprūpinimo tarnybine uniforma procentas – 72 proc. (apskaičiuotas VST).
- Pareigūnų aprūpinimas tarnybine uniforma pagal patvirtintą etatų sąrašą procentas – 53 proc. (apskaičiuotas VST).

VST pareigūnų tarnybinės uniformos dėvėjimo normos, patvirtintos VST vado 2021-06-16 įsakymu Nr. 47V-405.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vnt. pagal nustatytą standartą	Aprūpinimo procentai pagal užpildytus etatus	Aprūpinimo procentai pagal etatų sąrašą
Kasdieninė tarnybinė uniforma:				
1	Vasarinė kepurė	855	100 %	70 %
2	Žieminė kepurė	855	100 %	70 %
3	Beretė	696	81 %	57 %
4	Žieminė striukė	834	98 %	68 %
5	Bliuzonas ir kelnės	855	100 %	70 %
6	Džemperis	855	100 %	70 %
7	Avalynė (paaukštintu aulu)	855	100 %	70 %
8	Vasariniai maršk. trump. rank.(polo)	855	100 %	70 %
9	Demisezoninė striukė	376	44 %	31 %
10	Pirštinės	0	0 %	0 %
11	Trik. marškinėliai ilg. rankovėmis	855	100 %	70 %
12	Trik. marškinėliai trump. rankovėmis	855	100 %	70 %
Specialioji tarnybinė uniforma:				
13	Kelnės (tamsiai pilkos spalvos)	28	100 %	100 %
14	Džemperis(tamsiai pilkos spalvos)	0	0 %	0 %
15	Apsiaustas nuo lietaus (t.mėlynos sp.)	855	100 %	70 %
16	Kombinezonas(t.mėlynos sp.)	855	100 %	70 %
17	Taktinis nedegus kombinezonas (t.mėlynos sp.)	0	0 %	0 %
18	Liemenė su atšvaitais	855	100 %	70 %
19	Amunicijos ir spec.priemonių liemenė	484	57 %	40 %
20	Bal.liemenės pošarvis (mėlynas)	15	2 %	1 %
21	Bal.liemenės pošarvis (pilkas)	28	100 %	100 %
22	Amunicijos ir spec.priemonių diržas	87	10 %	7 %
23	Kaukė	0	0 %	0 %

Eil. Nr.	Pavadinimas	Vnt. pagal nustatytą standartą	Aprūpinimo procentai pagal užpildytus etatus	Aprūpinimo procentai pagal etatų sąrašą
24	Apatinis komplektas	855	100 %	70%
25	Sportinis kostiumas	0	Neaprūpinama	
26	Sportiniai bateliai	0	Neaprūpinama	
27	Kaklo mova	855	100 %	70 %

Duomenys pateikti išskyrus kasdienę tamsiai mėlynai žalios spalvos ir išseiginę uniformą.

VST APRŪPINIMAS IT PRIEMONĖMIS

2023 m. vasario mėn. duomenys
1 348 patvirtintų etatų skaičius

Nr.	Pavadinimas	Vienetai pagal nustatytą standartą	Aprūpinimas pagal standartą proc.
1.	Tempest KDV	1	100 %
2.	KDV aukšto našumo	14	100 %
3.	KDV vidutinio našumo	226	100 %
4.	Projektorius	2	100 %
5.	Nepertraukiamo maitinimo šaltinis	47	100 %
6.	Stac. telefonas spalvotas	43	100 %
7.	Stac. telefonas	225	100 %
8.	Nešiojamas kompiuteris	48	100 %
9.	Papildomas monitorius	63	100 %
10.	Mobilus telefonas	38	100 %

VST struktūrinių padalinių aprūpinimo ryšio, kompiuterine, programine įranga, informacinėmis sistemomis standartas, patvirtintas Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos vado 2020 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 47V-337 (aktuali redakcija 2022 m. gruodžio 6 d. įsakymas Nr. 47V8850).

KONVOJAVIMO FUNKCIJŲ VYKDYMO STATISTIKA 2021-2022 M.

VD – Vilniaus dalinys,
 KD – Kauno dalinys,
 KLPD – Klaipėdos dalinys,
 VSGD – Visagino dalinys.

Veiklos metai	2022 m				2021 m.			
	VD	KD	KLPD	Iš viso:	VD	KD	KLPD	Iš viso:
Planinis konvojus:								
Konvojų sk.	480	434	148	1062	507	393	147	1 047
Konvojuojamųjų sk.	8 680	7 177	1 178	17 035	6 880	5 501	815	13 196
Teisminis konvojus:								
Konvojų sk.	467	812		1 279	471	555		1 026
Konvojuojamųjų sk.	713	1115		1 828	635	706		1 341
Sutiktinis konvojus:								
Konvojų sk.	113	13		126	136	12		148
Konvojuojamųjų sk.	118	14		132	196	12		208
Ypatingasis konvojus:								
Konvojų sk.	2	94		96	1	86		87
Konvojuojamųjų sk.	2	135		137	1	101		102
Neplaninis konvojus:								
Konvojų sk.		1		1	5	8	1	14
Konvojuojamųjų sk.		5		5	212	159	40	411
Ekstradicijos (konvojavimas lėktuvu)								
Konvojų sk.	2			2	3			3
Konvojuojamųjų sk.	2			2	4			4
Iš viso:								
Konvojų sk.	1 064	1 354	148	2 566	1123	1 054	148	2 325
Konvojuojamųjų sk.	9 515	8 446	1 178	19 139	7928	6 479	855	15 262

VST STRUKTŪRINIŲ PADALINIŲ PAREIGYBĖS IR JŲ SUKOMPLEKTAVIMAS

Padalinio pavadinimas	Patvirtinta pareigybių	Iš jų sukomplektuota	Sukomplektuota proc.
VILNIAUS DALINYJE IŠ VISO	362	239	66,0 %
Vilniaus dalinio vadovybė	1	1	100 %
Vilniaus dalinio Tarnybos organizavimo skyrius	10	10	100 %
Vilniaus dalinio 1-oji kuopa	83	38	45,8 %
Vilniaus dalinio 2-oji kuopa	98	36	36,7 %
Vilniaus dalinio 3-ioji kuopa	83	78	94 %
Vilniaus dalinio 4-oji kuopa	87	76	87,4 %
KAUNO DALINYJE IŠ VISO	306	226	73,9 %
Kauno dalinio vadovybė	1	1	100 %
Kauno dalinio Tarnybos organizavimo skyrius	10	9	90 %
Kauno dalinio 1-oji kuopa	75	60	80 %
Kauno dalinio 2-oji kuopa	57	45	79 %
Kauno dalinio 3-ioji kuopa	90	61	67,8 %
Kauno dalinio 4-oji kuopa	73	50	68,5 %
KLAIPĖDOS DALINYJE IŠ VISO	103	91	88,4 %
Klaipėdos dalinio vadovybė	1	1	100 %
Klaipėdos dalinio Tarnybos organizavimo skyrius	3	3	100 %
Klaipėdos dalinio 1-oji kuopa	62	50	80,7 %
Klaipėdos dalinio 2-oji kuopa	37	37	100 %
VISAGINO DALINYJE IŠ VISO	277	190	68,6 %
Visagino dalinio vadovybė	1	1	100 %
Visagino dalinio Tarnybos organizavimo skyrius	10	10	100 %
Visagino dalinio 1-oji kuopa	73	58	79,5 %
Visagino dalinio 2-oji kuopa	88	49	55,7 %
Visagino dalinio 3-ioji kuopa	105	72	68,6 %

VST SAUGOMŲ SVARBIŲ VALSTYBĖS OBJEKTŲ SĄRAŠAS (2022 M.)

VD – Vilniaus dalinys,
 KD – Kauno dalinys,
 KLPD – Klaipėdos dalinys,
 VSGD – Visagino dalinys.

Struktūrinis padalinys	Objektai
KD	VĮ Lietuvos oro uostų Kauno filialas (Karmėlava, Kauno r.).
	Kauno Algirdo Brazausko hidroelektrinė (T. Masiulio g. 22 A, Kaunas).
	Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė (Kruonis).
	Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus filiale Istorinėje Lietuvos Respublikos Prezidentūroje eksponuojami iš Vokietijos užsienio reikalų ministerijos Politinio archyvo archyviniai dokumentai ir Lietuvos Tarybos 1918 m. vasario 16 d. priimtas nutarimas dėl Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.
	Vidaus objektai:
	Teritorija (Radvilėnų pl. 1, Kaunas).
	Teritorija (Žeimenos g. 107, Kaunas).
	Teritorija (Pelenių k., Kauno r.).
VD	VĮ Lietuvos oro uostų Vilniaus filialas (Rodūnios kelias 10 A, Vilnius).
	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija (Šventaragio g. 2, Vilnius).
	Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija (J. Tumo-Vaižganto g. 2, Vilnius).
	AB „Klaipėdos nafta“ Subačiaus kuro bazė (Kunčių k., Kupiškio r.).
	Vidaus ir kiti objektai:
	Teritorija (M. K. Paco g. 4, Vilnius).
	Teritorija (Rūdinkų k., Šalčininkų r.).
KLPD	VĮ Lietuvos oro uostų Palangos filialas (Liepojos pl. 1, Palanga).
	AB „Klaipėdos nafta“ suskystintųjų gamtinių dujų terminalas (Klaipėda): Dujų apskaitos stotis; Suskystintųjų gamtinių dujų terminalas.
VSGD	Branduolinės energetikos objektai:
	Ignalinos atominė elektrinė (IAE).
	Panaudoto branduolinio kuro saugykla (PBKS).
	Laikinoji panaudoto branduolinio kuro saugykla (LPBKS) (Projektas-B-1).
	Labai mažai radioaktyviųjų atliekų saugykla (LMRAS) (Projektas-B19/1).
	Labai mažai radioaktyviųjų atliekų atliekynas (LMRAA) (Projektas-B19/2).
	Kietųjų radioaktyviųjų atliekų išėmimo ir pradinio apdorojimo įrenginys (KRAIK) (Projektas-B2).

Struktūrinis padalinys	Objektai
	Kietųjų radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir saugojimo įrenginiai (KAPSK) (Projektas-B3,4). Vidaus objektai: Teritorija (Elektrinės g. 16, Drūkšinių k., Visagino sav.).
